

**„Pavlović International Bank” a.d.
Slobomir Bijeljina**

**Izvještaj nezavisnog eksternog revizora
i
finansijski izvještaji za 2018. godinu**

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 8
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	
Izvještaj o ukupnom rezultatu	
Izvještaj o finansijskom položaju	
Izvještaj o promjenama u kapitalu	
Izvještaj o tokovima gotovine	
Napomene uz finansijske izvještaje	1 - 87

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Aкционарима Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina

Mišljenje

Izvršili smo reviziju pojedinačnih (nekonsolidovanih) finansijskih izvještaja "Pavlović International Bank" a.d. Slobomir Bijeljina ("Banka"), koji obuhvataju pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2018. godine i pojedinačni bilans uspjeha, pojedinačni izvještaj o promjenama u kapitalu i pojedinačni bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje, uključujući i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, nekonsolidovanu finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2018. godine, kao i nekonsolidovane rezultate njenog poslovanja i nekonsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (MSR) i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odjelu našeg izvještaja *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa *Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks), zajedno sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj* i ispunili smo i druge naše etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Materijalno značajna neizvjesnost koja se odnosi na stalnost poslovanja

Skrećemo pažnju na Napomene 2.4. i 27. uz finansijske izvještaje u kojima je objelodanljeno da je Banka sastavila svoje finansijske izvještaje u skladu sa načelom nastavka poslovanja iako je Banka ostvarila gubitak u iznosu od KM 10,830 hiljada za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2018. i nije usaglasila regulatorne pokazatelje poslovanja sa propisanim vrijednostima - regulatorni kapital iznosi KM 13,026 hiljada, stopa regulatornog kapitala 10.67%, odnos stalne imovine i regulatornog kapitala na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 89.03%, velika izloženost iznosi 31.79% i najveći dopušteni iznos kreditnih potraživanja koji nije obezbjeden kolaterom prema jednom licu ili grupi povezanih lica iznosi 9%. Banka je pod konstantnim nadzorom Agencije za bankarstvo Republike Srpske ("ABRS") i nisu ispunjeni svi njeni nalozi za otklanjanje nepravilnosti a koji su uglavnom vezani za nalog za dokapitalizaciju. S obzirom na napred navedeno, kao i zaključke ABRS, Skupština Banke je 3. septembra 2018. godine donijela odluku o emisiji hartija od vrijednosti u vrijednosti od KM 7,000 hiljada, a rok za završetak upisa i uplate akcija je bio 28. januar 2019. godine (inicijalni rok za korištenje prava preće kupovine akcija je bio 25. novembar 2018. godine, a za kupovinu akcija putem berze 3. decembar 2018. godine). U toku predviđenog roka nije bilo upisanih i uplaćenih hartija od vrijednosti iako je bilo više zainteresovanih investitora. Pravilima te emisije je predviđeno pravo preće kupovine od strane postojećih vlasnika koje nije iskorišteno. ABRS je na osnovu Rešenja od 11. februara 2019. godine produžila rok za dokapitalizaciju do 30. aprila 2019. godine. Kompanija "Batagon International" AG, Zug, Švajcarska je iskazala interesovanje za sticanje kontrolnog učešća i uputila Banci Pismo o namjerama i dokaz o rezervisanim sredstvima. ABRS je dana 28. januara 2019. godine, nakon što je istekao rok za dokapitalizaciju XVIII emisije, je izdala saglasnost za sticanje kontrolnog učešća kompaniji "Batagon International" AG, Zug, Švajcarska.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

**Aкционарима Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina
(Nastavak)**

Materijalno značajna neizvjesnost koja se odnosi na stalnost poslovanja (Nastavak)

Takođe, dana 20. februara 2019. godine je na Banjalučkoj berzi ostvaren promet akcijama banke u iznosu od KM 2,41 milion po cijeni od 0,42 KM. Takođe, ABRS i dalje prati rad i kontroliše aktivnosti koje se preduzimaju od strane banke u pravcu buduće emisije za povećanje kapitala..Banka je u postupku smanjivanja kapitala zbog pokrića gubitka i istovremenog povećanja kapitala putem nove emisije akcija. Banka nesmetano posluje, solventna je i likvidna. Rukovodstvo Banke čvrsto vjeruje da će sve gore navedene pretpostavke ispuniti i da je načelo nastavka poslovanja prikladna osnova za sastavljanje finansijskih izvještaja. U slučaju da se navedene pretpostavke ne ispune, primena načela nastavka poslovanja ne bi prikladna osnova za sastavljanje finansijskih izveštaja. Prethodno navedeni događaji i uslovi, zajedno sa drugim pitanjima opisanim u Napomeni 2.4. ukazuju na postojanje materijalno značajne neizvjesnosti koja može da izazove značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi sa poslovanjem po načelu stalnosti.Naše mišljenje ne sadrži rezervu po ovom pitanju.

Ostala pitanja

Finansijski izvještaji Banke za 2017. godinu su bili predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom Izvještaju od 24. aprila 2018. godine izrazio mišljenje sa rezervom za vrednovanje kredita i potraživanja od klijenata u skladu sa internom metodologijom kao i Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive banaka od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske i vrednovanje stečene materijalne imovine naplatom potraživanja aktive, i skrenuo pažnju na nastavak poslovanja Banke i ostala značajna pitanja po osnovu kojih mišljenje revizora nije modifikovano.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji pojedinčnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije pojedinačnih finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiraju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima. Pored pitanja opisanog u odeljku *Materijalno značajna neizvesnost koja se odnosi na stalnost poslovanja*, utvrdili smo da i dole opisana pitanja treba da budu ključna pitanja revizije saopštена u našem izveštaju.

1. **Rezervisanja za kreditne gubitke (u skladu sa internom metodologijom kao i Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive banaka od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske)**

Ključno pitanje revizije

Banka obračunava rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa konceptom očekivanog kreditnog gubitka uvedenog kroz implementaciju MSFI 9. Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je formirala rezervisanja za gubitke za finansijska sredstva u iznosu od KM 32,608 hiljada za finansijsku aktivu u obimu od ukupno KM 185,382 hiljade, kao i rezervisanja za gubitke po vanbilansmoj aktivi u iznosu od KM 113 hiljada za rizičnu vanbilansnu aktivu u iznosu od KM 15,307 hiljada. Ova rezervisanja za gubitke predstavljaju najbolju procjenu rukovodstva u pogledu očekivanih gubitaka za kreditni portfolio na datum bilansa stanja. Određivanje iznosa rezervisanja za gubitke po kreditima podrazumijeva visok stepen prosuđivanja, uzimajući u obzir korišćene pretpostavke i procjene.

Kao što je definisano u Metodologiji priznavanja i vrednovanja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, Banka kalkuliše dvanaestomjesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za cijeli životni vijek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promjene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja. Za ove svrhe, Banka primjenjuje sljedeća tri nivoa obezvrijđenja:

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Aкционарима Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina
(Nastavak)

Ključna pitanja revizije (Nastavak)

1. **Rezervisanja za kreditne gubitke (u skladu sa internom metodologijom kao i Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive banaka od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske) (Nastavak)**

Ključno pitanje revizije (Nastavak)

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika.
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali da ne postoji objektivni dokaz obezvrijedjenja po osnovu kreditnih gubitaka.
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivan dokaz obezvredenja na izvještajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u nivou 1 kalkulišu se dvanaestomjesečni očekivani kreditni gubici. Za finansijske instrumente u nivou 2 kalkulišu se očekivani kreditni gubici za cijeli životni vijek instrumenta. Za finansijske instrumente u nivou 3 kalkulišu se očekivani kreditni gubici za cijeli životni vijek instrumenta na bazi procjene očekivanih novčanih tokova kao i očekivanih priliva od realizacije kolateralna.

Banka računa i rezervu u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske zavisno od dana kašnjenja, finansijskog položaja dužnika i instrumenta obezbjeđenja, kao i propisanih postotaka rezervisanja.

Nedostajuća rezerva za procijenjene gubitke predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procijenjene gubitke obračunate u skladu sa gore navedenom Odlukom i utvrđenog iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama na nivou dužnika, koja su u skladu sa računovodstvenom politikom Banke objelodanjenom u Napomeni 3.7.. iskazana na teret rashoda u bilansu uspjeha (Napomena 8). Nedostajuća rezerva za procijenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stawkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Veza sa objelodanjivanjem u napomenama

Napomene 3.7. i 8. uz finansijske izvještaje.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

**Aкционарима Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina
(Nastavak)**

Ključna pitanja revizije (Nastavak)

1. **Rezervisanja za kreditne gubitke (u skladu sa internom metodologijom kao i Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive banaka od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske) (Nastavak)**

Primjenjene procedure revizije

U cilju procjene prikladnosti utvrđenih rezervisanja za gubitke po kreditima, mi smo:

- Procijenili značajne procese kreditnog poslovanja.
- Identifikovali i testirali sistem interne kontrole, posebno ključne kontrole uključene u odobravanje kredita, tekući proces praćenja i ranog otkrivanja problema u naplati, i značajnih povezanih lica, i izvršili testiranje sistema interne kontrole za ispravno određivanje kategorije komitenata i odmjeravanje sredstava obezbjeđenja.
- Testirali, koristeći uzorke, da li su objektivni dokazi obezvrijedjenja u potpunosti identifikovani i procijenili da li su se desili događaji koji značajno utiču na sposobnost otplate dugova dužnika u vezi sa kreditima i plasmanima za koje se smatra da su u docnji. Takođe smo procijenili pojedinačna rezervisanja za gubitke po kreditima za uzorak kredita i plasmana na bazi kritičke procjene novčanih tokova za koje je Banka procijenila da će biti primljeni od naplate plasmana i kamate, odnosno iz sredstava obezbjeđenja, kako bismo mogli da procijenimo adekvatnost rezervisanja za gubitke po kreditima navedene u finansijskim izvještajima.
- Procijenili pouzdanost statističkih modela korišćenih za obračun grupnih rezervisanja za gubitke po kreditima:
 - izvršili smo provjeru ulaznih podataka i postavku statističkih modela korišćenih za obračun parametara za kalkulaciju rezervisanja, kao i provjeru samog obračuna parametara;
 - procjenu adekvatnosti vrijednosti sredstava obezbjeđenja korišćenih u obračunu rezervisanja; i
 - provjeru kalkulacije za obračun rezervisanja na odabranom uzorku kredita i pasmana;
- Za uzorak pojedinačno obezvrijedjenih kredita, analizirali smo najnovija dešavanja kod dužnika i osnovu mjerena vrijednosti obezvrijedjenja, i razmotrili da li su ključna prosuđivanja bila adekvatna kada se uzmu u obzir okolnosti dužnika. Takođe smo ponovo izvršili obračun obezvrijedjenja utvrđen od strane rukovodstva Banke. Pored toga, testirali smo ključne ulazne podatke za obračun obezvrijedjenja, uključujući očekivane buduće tokove gotovine i vrednovanje kolaterala u posjedu i razmotrili sa rukovodstvom Banke da li su procjene vrijednosti bile ažurne, konzistentne sa strategijom koja se slijedi u pogledu određenog dužnika i adekvatne za tu svrhu.
- Na odabranom uzorkom preračunata su i rezervisanja koja Banka računa u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske zavisno od dana kašnjenja, finansijskog položaja dužnika i instrumenta obezbjeđenja, kao i propisanih postotaka rezervisanja u svrhu provjere adekvatnosti navedenih.

Procijenili smo adekvatnost objelodanjivanja Banke obuhvaćene u Napomeni 8. finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

**Aкционарима Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina
(Nastavak)**

Ključna pitanja revizije (Nastavak)**2. Vrijednovanje stečene materijalne imovine naplatom potraživanja****Ključno pitanje revizije**

Postoji inherentni rizik u vezi sa tačnošću prikazivanja stečene materijalne aktive shodno odredbama člana 24. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive, kao i shodno odredbama MSFI 5.

Banka stečenu materijalnu aktivu klasificuje u skladu sa namjerama Banke, kao:

- stalna sredstva namijenjena prodaji; i
- zalihe.

Priznavanje, mjerjenje i vrednovanje sredstava namijenjenih daljoj prodaji je u skladu sa zahtjevima MSFI 5, po nižoj od knjigovodstvene ili fer vrijednosti. Ukoliko Banka ne proda preuzeto sredstvo obezbjedenja koje je klasifikованo na poziciji "Stalna sredstva namijenjena prodaji" u periodu od jedne godine, a namjerava da ga i dalje klasificuje na istoj poziciji, neophodno je da ispuni uslove predviđene MSFI 5. Naime, prema pomenutom standardu, produžetak perioda od jedne godine je moguć ukoliko se tokom početnog jednogodišnjeg perioda javljaju okolnosti koje su ranije smatrane malo vjerovatnim i, kao rezultat toga, stalna imovina prethodno klasifikovana kao imovina koja se drži za prodaju, se ne proda do kraja tog perioda i:

- tokom početnog jednogodišnjeg perioda entitet je preuzeo akcije neophodne da se odgovori na promjenu okolnosti; i
- stalna imovina se aktivno prodaje na tržištu po cijeni koja je razumna imajući u vidu promjenu okolnosti.

Da bi Banka utvrdila da li je cijena po kojoj pokušava da proda preuzeto sredstvo obezbjedenja razumna u odnosu na tekuću fer vrijednost, neophodno je da ovlašćeni procjenitelj uradi ponovnu procjenu fer vrijednosti nakon godinu dana, uskladi prodajnu cijenu sa novoutvrđenom fer vrijednošću i obezvrijedi imovinu u knjigama, ukoliko je nova fer vrijednost manja od knjigovodstvene vrijednosti.

Stečena materijalna imovina procjenjuje se u skladu sa odredbama člana 24. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom. Za stečenu materijalnu aktivu za koju se ne može dokazati fer vrijednost ili za koju banka ustanovi da više nisu zadovoljeni uslovi za klasifikaciju u imovinu koja se drži za prodaju, a banka nije u mogućnosti da ovu imovinu reklasificuje u drugu imovinu (osnovno sredstvo ili investicionu imovinu), u svrhu knjigovodstvenog evidentiranja, može koristiti samo tehničku vrijednost od 1 KM.

Veza sa objelodanjivanjem u napomenama

Napomena 19. uz finansijske izvještaje.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

**Aкционарима Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina
(Nastavak)**

Ključna pitanja revizije (Nastavak)**2. Vrednovanje stečene materijalne imovine naplatom potraživanja (Nastavak)****Primjenjene procedure revizije**

U cilju procjene prikladnosti klasifikacije i obezvrjeđenja stečene materijalne imovine mi smo:

- Testirali uzorak stečene materijalne aktive da bismo potvrdili trenutak evidentiranja u finansijskim izvještajima Banke, odnosno provjerili ispunjenost kriterijuma za klasifikaciju imovine u okviru sredstava namijenjenih prodaji i pravilan tretman imovine koja ne ispunjava te uslove.
- Procijenili smo kriterijume za određivanje da li je došlo do obezvrjeđenja i da li je postojao zahtjev za izračunavanje obezvrjeđenja, odnosno usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti sa novoutvrđenom fer vrijednošću i obezvrjeđenje u poslovnim knjigama Banke, ukoliko je nova fer vrijednost manja od knjigovodstvene vrijednosti.
- Provjerili tačnost prikazivanja stečene materijalne aktive shodno odredbama člana 24. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive.
- Procijenili adekvatnost objelodanjivanja Banke obuhvaćene u Napomeni 19. finansijskih izvještaja.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske, propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Banke da nastavi poslovanje po načelu stalnosti, objelodanjujući, kada je to primjenljivo, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i korišćenje računovodstvene osnove stalnosti poslovanja, osim ukoliko rukovodstvo ne namjerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Banke.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Aкционарима Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina
(Nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji u cijelini ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed kriminalne radnje ili greške, i da izdamo izvještaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje je visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija izvršena u skladu sa MSR uvijek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz kada on postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ukoliko se može u razumnoj mjeri očekivati da oni, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa MSR, mi koristimo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procjenjujemo rizike od materijalno značajnog pogrešnog iskaza u finansijskim izvještajima, nastalog uslijed kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i izvršavamo revizorske procedure koje odgovaraju tim rizicima i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnovu za naše mišljenje. Rizik od neotkrivanja materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog uslijed kriminalne radnje je veći od rizika od materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog uslijed greške, pošto kriminalna radnja može podrazumijevati tajne sporazume, falsifikovanje, namjerne propuste, lažne iskaze ili zaobilazeњe interne kontrole.
- Sagledavamo interne kontrole koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo adekvatnost primjenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procjena i sa njima povezanih objelodanjivanja izvršenih od strane rukovodstva.
- Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti poslovanja od strane rukovodstva i, da li, na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, postoji materijalno značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu izazvati značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi poslovanje po načelu stalnosti. Ukoliko zaključimo da postoji materijalno značajna neizvjesnost, mi smo u obavezi da skrenemo pažnju u našem izvještaju revizora na odgovarajuća objelodanjivanja navedena u finansijskim izvještajima, ili da modifikujemo naše mišljenje, ukoliko su takva objelodanjivanja neadekvatna. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma našeg izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu prozrokovati da Banku prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Dajemo ocjenu opšte prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, kao i da li finansijski izvještaji prikazuju potkrepljujuće transakcije i događaje na način kojim se postiže istinita i objektivna prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlašćenim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje identifikujemo tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Aкционарима Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina
(Nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja (Nastavak)

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner angažovanja na reviziji čiji je rezultat rada ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Velemir Janjić.

Društvo za reviziju BDO d.o.o. Banja Luka

Ive Andrića 15
78000 Banja Luka
Republika Srpska

28. februar 2019. godine

Velemir Janjić
Velemir Janjić
Ovlašćeni revizor
BDO d.o.o. Banja Luka

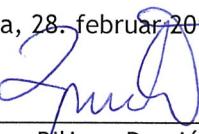
PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEIJINA

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD KOJI SE ZAVRŠAVA
 NA DAN 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (BILANS USPJEHA)

OPIS	Napomena	2018.	2017.
Prihodi od kamata	5	6,580	10,007
Rashodi od kamata	5	(2,166)	(2,456)
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu kamata		4,414	7,551
Prihodi od naknada i provizija	6	5,103	5,384
Rashodi od naknada i provizija	6	(693)	(625)
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu naknada i provizija		4,410	4,759
Neto dobici/(gubici) po osnovu prodaje HOV i udjela (učešća)	4	-	-
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu kursnih razlika, neto	7	258	288
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu ukidanja rezervisanja za obaveze		(10)	59
Neto rashod po osnovu obezvrijedjenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	8	(2,922)	(1,686)
Neto operativni prihod		6,154	10,971
Rashodi operativnog poslovanja		(4,930)	(4,315)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	9	(4,519)	(4,681)
Troškovi amortizacije	10	(798)	(1,041)
Ostali prihodi	11	827	1,069
Ostali rashodi	12	(7,746)	(1,780)
Poslovni gubitak		(11,012)	223
Dobitak/(gubitak) prije oporezivanja		(11,012)	223
Porez na dobit	13	58	111
Dobitak po osnovu odloženih poreskih sredstava i obaveza		240	-
Gubitak po osnovu odloženih poreskih srestava i obaveza		-	54
Dobitak/(gubitak) posle oporezivanja		(10,830)	58

Bijeljina, 28. februar 2018. godine

 Biljana Dragić

Odgovorno lice za sastavljanje

 Ružica Janković

Predsjednica uprave

 Jadranka Marković

Direktor

Sektora računovodstva i izveštavanja

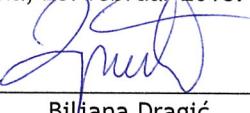
PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEŠINA

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA DAN 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(BILANS STANJA)

	Napomena	31.12.2018.	31.12.2017.
AKTIVA			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	14	40,320	44,199
Krediti i plasmani bankama	15	29,840	13,609
Krediti i plasmani komitentima	16	90,611	91,664
Hartije od vrednosti	17	601	-
Udeli (učešća)		355	355
Nekretnine, postrojenja i oprema	18	11,597	15,800
Nematerijalna imovina	18	233	209
Ostala sredstva	19	3,464	2,213
Odložena poreska sredstva		240	-
Stalna sredstva namijenjena prodaji		2,467	9,905
UKUPNA AKTIVA		179,728	177,954
PASIVA			
Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija	20	9,063	146
Depoziti klijentima	21	131,321	129,411
Obaveze po kreditima	21	17,810	10,973
Rezervisanja	22	335	565
Ostale obaveze i PVR	23	2,973	3,249
UKUPNE OBAVEZE		161,502	144,344
Akcijski kapital	24	25,744	25,744
Revalorizacione rezerve		1,394	4,735
Zakonske rezerve		3	1,329
Dobitak		1,915	1,802
Gubitak		(10,830)	-
UKUPNI KAPITAL		18,226	33,610
UKUPNA PASIVA		179,728	177,954

Bijeljina, 28. februar 2018. godine

Biljana Dragić
Odgovorno lice za sastavljanje

Jadranka Marković
Direktor
Sektora računovodstva i izveštavanja

Ružica Janković
Predsjednica uprave

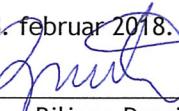
PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJELOJINA

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA PERIOD KOJI SE ZAVRŠAVA NA DAN 31. DECEMBRA 2018. GODINE

	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Ostale rezerve	Akumulisani rezultat	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2016.	32,375	5,248	6,545	(17,847)	26,321
Efekti ispravke grešaka				1,259	1,259
Ponovo iskazano stanje na dan 1.1.2017.	32,375	5,248	6,545	(16,588)	27,580
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	(513)	-	-	(513)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	58	58
Neto dobici/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	-	-	(638)	1,124	486
Pokriće gubitka	(12,631)	-	(4,578)	17,209	-
Emisija akcijskog kapitala	6,000	-	-	-	6,000
Stanje na dan 31.12.2017.	25,744	4,735	1,329	1,803	33,611
Efekti ispravke grešaka			(1)	1	-
Ponovo iskazano stanje na dan 01.01.2018.	25,744	4,735	1,328	1,804	33,611
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	(3,341)	-	61	(3,280)
Neto dobici/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	-	-	-	51	51
Efekat prve primene MSFI 9	-	-	(1,325)	-	(1,325)
Gubitak tekuće godine	-	-	-	(10,830)	(10,830)
Stanje na dan 31.12.2018.	25,744	1,394	3	(8,915)	18,226

Bijeljina, 28. februar 2018. godine

 Biljana Dragić
 Odgovorno lice za sastavljanje

 Jadranka Marković
 Direktor
 Sektora računovodstva i izveštavanja

 Ružica Janković
 Predsjednica uprave

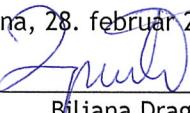
PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEVLJINA

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA PERIOD KOJI SE ZAVRŠAVA
 NA DAN 31. DECEMBRA 2018. GODINE

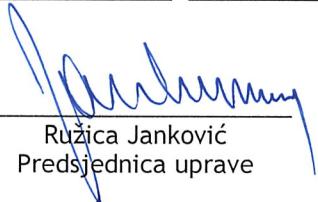
	Period završen 31. decembra	2018	2017
NOVČANI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima i poslovima lizinga	10,001	12,594	
Isplate kamata	(2,847)	(1,286)	
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani (glavnica i kamata)	64	66	
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima	(9,003)	9,283	
Primici i isplate po vanrednim stavkama	(2,002)	(1,071)	
Novčane pozajmice i krediti dati klijentima i naplate istih	(4,014)	(379)	
Depoziti klijenata	10,836	2,229	
Plaćeni porez na dobit	(112)	(49)	
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti	2,923	2,820	
NOVČANI TOKOVI IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
Kratkoročni plasmani finansijskim institucijama	-	-	(264)
Primici dividendi	32	52	
Kupovina (prodaja) nematerijalne aktive	(104)	-	
Kupovina (prodaja) materijalne aktive	3,351	(73)	
(Prodaja) drugih ulaganja	(602)	-	
Neto novčana sredstva iz ulagačkih aktivnosti	2,677	(285)	
NOVČANI TOKOVI OD AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
Primici od izdavanja akcija	-	6,000	
Kamata plaćena na pozajmice	189	1	
Uzete pozajmice	8,314	2,050	
Povrat pozajmica	(1,477)	(1,869)	
Neto novčana sredstva od finansijskih aktivnosti	6,648	6,179	
NETO PORAST NOVČANIH SREDSTAVA I NOVČANIH EKVIVALENTA	12,248	8,714	
NOVČANA SREDSTVA I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA	57,189	48,416	
EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA	11	58	
NOVČANA SREDSTVA I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	69,448	57,189	

Bijeljina, 28. februar 2018. godine

 Biljana Dragić
 Odgovorno lice za sastavljanje

 Jadranka Marković
 Direktor
 Sektora računovodstva i izveštavanja

 Ružica Janković
 Predsjednica uprave

Pavlović International Bank

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE
IZVJEŠTAJE 2018**

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEIJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Pavlović International Bank a.d. Slobomir, Bijeljina (u daljem tekstu Banka) osnovana je kao akcionarsko društvo dana 6. marta 1999. godine od strane bračnog para Miroslave i Slobodana Pavlović. Osnivanje Banke je registrovano u Osnovnom sudu u Bijeljini Rješenjem broj Fi - 260/01. od 2. aprila 2001. godine.

Na dan 30. septembra 2001. godine, izvršeno je pripajanje Pavlović International Bank a.d. Slobomir - Bijeljina Semberskoj banci a.d. Bijeljina. Banka posluje na osnovu rješenja Okružnog suda u Bijeljini Fi-894/2001 od 27. novembra 2001. godine. Agencija za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: "ABRS") je dala saglasnost za osnivanje Banke Odlukama 05-1211-1/2001 i 05-1212-1/2001.

Na dan 1. novembra 2002. godine, Banka je izvršila pripajanje Privredne banke a.d. Brčko, što je ABRS odobrila nakon datuma pripajanja Rješenjem broj 03-32-1623-1/02, od 31. decembra 2002. godine. Na osnovu pripajanja, osnovana je nova filijala Banke u Brčkom.

Na dan 1. aprila 2003. godine, Banka je izvršila pripajanje Privredne banke a.d. Doboju - u privremenoj upravi, što je takođe ABRS odobrila, nakon datuma pripajanja, svojim Rješenjem broj 03-31-1622-6/2, od 27. maja 2003. godine. Na osnovu pripajanja, osnovana je nova filijala Banke u Doboju.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, i u skladu sa propisima Republike Srpske dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka se sastojala od centrale u Bijeljini i 6 filijala u: Bijeljini, Brčkom, Doboju, Banjoj Luci, Zvorniku i Istočnom Sarajevu sa ukupno 10 ekspozitura, 10 agencija i 5 šaltera. Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je imala 189 zaposlenih radnika (2017. godine - 183 zaposlenih radnika).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Oslove za sastavljanje

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Finansijski izvještaji su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti, osim za revalorizaciju određenih finansijskih instrumenata, nekretnina i opreme koji su vrednovani po fer vrijednosti, kao što je objašnjeno kasnije u računovodstvenim politikama.

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su bili u primjeni na dan 1. januara 2009. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske, Zakonu o bankama Republike Srpske, regulative Agencije za bankarstvo Republike Srpske, propisima Centralne banke Bosne i Hercegovine i ostalim propisima u Republici Srpskoj, koji regulišu poslovanje banaka i finansijsko izvještavanje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje (Nastavak)

Propisi o računovodstvu koji se primjenjuje u RS zasnovani su na odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Zakon") (Službeni glasnik 94/15). Banke pripremaju i prezentuju svoje finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima ("MRS"), njihovim izmjenama i tumačenjima (interpretacije standarda), Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i njihovim izmjenama i tumačenjima ("Interpretacije Međunarodnog finansijskog izveštavanja") izdat od strane IASB-a, ali prevedeno i objavljeno od strane Saveza računovođa i revizora Republike Srpske (po ovlašćenju Računovodstvene komisije Bosne i Hercegovine broj 2-11 / 06). MRS, MSFI i tumačenja izdata od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Odbora za tumačenja međunarodnog finansijskog izveštavanja od 1. januara 2009. prevedene su i objavljene od strane Saveza računovođa i revizora Republike Srpske. Nova ili izmijenjena tumačenja MSFI i IFRIC-a nakon 1. januara 2009. godine su prevedena i objavljena (osim 9, 14, 15, 16 i 17, koji još nisu objavljeni i zvanično usvojeni u Republici Srpskoj).

Iznosi u finansijskim izveštajima u prilogu su izraženi u hiljadama Konvertibilnih marka (u hiljadama KM).

Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Banka je prilikom sastavljanja izveštaja o tokovima gotovine za poslovnu 2018. godinu koristila direktni metod izveštavanja o tokovima gotovine.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izveštaje, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda

2.2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sljedećih izmijenjenih MSFI koja su usvojena od strane Banke od 1. januara 2017. godine:

MRS 12 Porez na dobit (Izmjena): Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke Cilj izmjena i dopuna je da pojasnji obračun za odložena poreska sredstva za nerealizovane gubitke, kako bi se odgovorilo na različitu primjenu MRS 12 u praksi. Konkretni problemi za koje postoji različita rješenja u praksi se odnose na slučajevе kada se javlja odbitna privremena razlika nakon pada fer vrijednosti, zatim na nadoknadu sredstva višoj od njegove knjigovodstvene vrijednosti, na vjerovatnu buduću oporezivu dobit i na kombinovanu procjenu naspram pojedinačne procjene. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu (Nastavak)

MRS 7 Izvještaj o novčanim tokovima (Izmjena): Objelodanjivanje

Cilj ove izmjene i dopune je da omogući korisnicima finansijskih izvještaja da procijene promjene u obavezama proizašlim iz aktivnosti finansiranja, uključujući promjene koje proizlaze kako iz novčanih, tako i iz nenovčanih promjena. Dopuna definiše da je jedini način da se ispuni zahtjev za objelodanjivanjem tabelarni prikaz početnog i krajnjeg stanja u bilansu stanja za obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući promjene u novčanim tokovima iz aktivnosti finansiranja, promjene koje proizlaze iz sticanja kontrole i prodaje udjela ili učešća, efekat promjene deviznog kursa, promjena fer vrijednosti i druge promjene. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 - 2016, koji predstavlja skup izmjena i dopuna postojećih MSFI. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MSFI 12 Objelodanjivanje interesa u drugim entitetima

Izmjene pojašnjavaju da zahtjevi MSFI 12 kod objelodanjivanja, osim onih koji su prikazani u sumarnim finansijskim informacijama kod pridruženog entiteta, učešća u drugom entitetu ili zajedničkom poduhvatu, primjenjuju za pridružene entitete, učešća u drugim entitetima ili zajedničkim poduhvatima koji su klasifikovani kao namijenjeni za prodaju, namjenjeni distribuciji ili za otuđenje u skladu sa MSFI 5.

MSFI 9: Finansijski instrumenti: Klasifikacija i Mjerjenje

Standard je primjenjiv počev od ili poslije 1. januara 2018. godine uz dopuštenu raniju primjenu. Finalna verzija standarda MSFI 9 Finansijski instrumenti, Priznavanje i mjerjenje, spaja sva tri aspekta računovodstva finansijskih instrumenata: klasifikacija i mjerjenje, obezvredenje i hedžing računovodstvo i zamjenjuje MRS 39. Izuzev hedžing računovodstva, nužna je retroaktivna primjena, dok pružanje uporednih informacija nije obavezno. Za hedžing računovodstvo, zahtjevi se generalno primjenjuju prospektivno, uz neke ograničene izuzetke. Uprava Banke je uradila procjenu prve primjene ovog standarda i očekivani efekti su objelodanjeni u Napomenama uz finansijske izvještaje.

2.2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima

Standard je primjenjiv počev od ili poslije 1. januara 2018. godine. MSFI 15 uspostavlja model od pet koraka koji će se primejnjavati na prihode iz ugovora sa kupcima (uz ograničen broj izuzetaka), nezavisno od vrste prihoda ili industrije. Zahtjevi standarda će se takođe primjenjivati na priznavanje i mjerjenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinansijske imovine, koja nije posljedica uobičajenih aktivnosti Banke (npr. prodaja stalne materijalne ili nematerijalne imovine). Standard zahtjeva detaljna objelodanjivanja, uključujući razvrstavanje ukupnih prihoda, informacije o činidbenim obavezama iz ugovora, promjene u stanju imovine i obaveza po osnovu ugovora između perioda, kao i ključne procjene. Ne očekuje se da će zahtjevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (Nastavak)

MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (pojašnjenja)

Pojašnjenja standarda će se primjenjivati počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Cilj je pojašnjenje namjere koju je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde imao pri definisanju zahtjeva MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima, posebno u dijelu koji se odnosi na računovodstveno obuhvatanje identifikovanih činidbenih obaveza, pojašnjavajući princip „pojedinačne identifikacije“, principal-agent problem (procjena da li je Banka principal ili agent), kao i primjenu kontrolnog pristupa i licenciranja, obezbjeđujući dodatne smjernice za računovodstveni tretman intelektualne svojine i autorskih prava. Pojašnjenja takođe obezbjeđuju dodatne praktične savjete za Banke koja će primenjivati MSFI 15 potpuno retrospektivno, ili koja će izabrati primjenu modifikovanog retrospektivnog pristupa. Ne očekuje se da će zahtjevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MSFI 16 Lizing

Standard je primjenljiv počev od ili poslije 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše početno priznavanje, odmjeravanje i objelodanjanje lizinga za obje strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahtijeva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izvještajima. Zajmodavci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromijenjeno. Banka nije vršila procenu potencijalnih efekata primene ovog standarda, obzirom na buduće promjene u strukturi akcionarskog kapitala koje mogu uticati na ugovore na koje se standard odnosi.

MSFI 10 Konsolidovani finansijski izvještaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Prodaja aktive između investitora i zavisnog preduzeća (Izmjena)

Izmjene i dopune ukazuje na poznato neslaganje između zahtjeva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih preduzeća i zajedničkih poduhvata. Rezultat dopuna odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira biznis, bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne. Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja nije ključna za obavljanje biznisa, čak i kada je ova aktiva dio zavisnog preduzeća. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primjene ovog standarda čekajući ishod istraživanja vezano za metod učešća. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MSFI 2: Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja dionicama (Izmjena i Dopuna)

Izmjena i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene standarda se odnose na zahtjeve računovodstvenog prikazivanja efekata ispunjavanja i neispunjavanja uslova sticanja kod vrednovanja transakcija akcijama zasnovane na gotovini, kod transakcija plaćanja dionicama sa karakteristikama neto poravnjanja prilikom obračuna obaveze poreza po odbitku i kod izmjene odredbi i uslova plaćanja dionicama, koje mijenjaju klasifikaciju transakcije od zasnovane na gotovini to transakcija plaćanja dionicama zasnovane na kapitalu. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (Nastavak)

MSFI 4: Primjena MSFI 9 Finansijski instrumenti sa MSFI 4 Ugovori o osiguranju (izmjene i dopune)

Izmjena i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene se odnose na izazove koji proističu iz implementacije novog Standarda o finansijskim instrumentima, MSFI 9, prije implementacije novog Standarda o Ugovorima o osiguranju na kome Odbor radi i koji treba da zameni MSFI 4. Izmjene i dopune omogućavaju uvođenje dvije opcije za Banke koji izdaju ugovore o osiguranju: privremeno oslobađanje od primjene MSFI 9 i alternativni pristup, koji bi dozvolio entitetima koji izdaju ugovore u okviru MSFI

4 da reklassifikuju, iz bilansa uspjeha u ostali rezultat, neke od prihoda ili rashoda koji proizlaze iz određene finansijske imovine. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MRS 40: Transfer na investicione nekretnine (izmjene i dopune)

Izmjene i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene standarda ukazuju kada entitet treba da uradi transfer imovine, uključujući i imovinu u pripremi ili razvoju u, ili iz investicionih nekretnina. Izmjene i dopune navode da promjena upotrebe nastaje kada imovine ispuni, ili prestane da ispunjava, definiciju investicione nekretnine i postoje dokazi promjene upotrebe iste. Promjena namjere rukovodstva u vezi sa načinom korištenja imovine ne pruža dokaze o promjeni upotrebe iste. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MRS 28: Dugoročna ulaganja u pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima (izmjene i dopune)

Izmjena i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2019. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene i dopune se odnose na mjerjenje, konkretno zahtjeva za umanjenje (ispravku) vrijednosti, dugoročnih ulaganja u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate koji, u suštini, čine dio "neto investicije" u pridruženom preduzeću ili zajedničkom poduhvatu, treba da budu regulisani MSFI 9, MRS 28 ili kombinacijom oba. Izmjene i dopune objašnjavaju da Banka treba da primjeni MSFI 9 Finansijski instrumenti, pre nego što primjeni MRS 28, na dugoročna ulaganja za koje se ne primjenjuje metod kapitalizacije. U primeni MSFI 9, entitet ne uzima u obzir bilo kakva prilagođavanja knjigovodstvenog iznosa dugoročnih ulaganja koji proističu iz primjene MRS 28. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (Nastavak)

IFRIC tumačenje 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno razmatranje

Tumačenje je primjenjivo za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Data interpretacija tumači računovodstvo transakcija koje obuhvataju avansni prijem ili naplatu u stranoj valuti. Tumačenje obuhvata transakcije u stranoj valuti u situaciji kada entitet priznaje nemonetarna sredstva ili obaveze, nastale zbog avansnog prijema ili plaćanja, a pre nego što entitet prizna relevantnu imovinu, trošak ili prihod. Interpretacija navodi da datum transakcije, za svrhu određivanja odgovarajućeg deviznog kursa, je datum inicijalnog priznavanja nemonetarnog unaprijed plaćenog sredstva ili obaveze za odložene prihode.

Ukoliko postoji više transakcija avansnog prijema ili plaćanja, u tim situacijama entitet mora da odredi datum transakcije za svaku transakciju avansnog prijema ili plaćanja. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 - 2016**, koji predstavlja skup izmjena i dopuna postojećih MSFI. Izmjene standarda su primjenjive za periode počev od ili poslije 1. januara 2018. godine za MSFI 1. Prva primjena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Mogućnost ranije primjene je dozvoljena za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MSFI 1 Prva primjena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja: Dato poboljšanje briše kratkoročna izuzeća u vezi sa objelodanjivanjima o finansijskim instrumentima, primanja zaposlijenih i investicionih entiteta, primjenljivih kod prve primjene standarda.

MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Izmjene pojašnjavaju da primjena fer vrednovanja kroz bilans uspeha investicije u pridružene entitete od strane organizacija ulagačkog kapitala, ili drugog kvalifikovanog entiteta, je dostupna za svaku investiciju u pridružene entitete na pojedinačnog investicionoj osnovi, nakon inicijalnog priznavanja.

IFRIC tumačenje 23: Neizvjesnost u pogledu tretmana poreza na dohodak

Tumačenje stupa na snagu za period počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije, mogućnošću ranijeg početka primjene. Tumačenje se odnosi na računovodstveni tretman poreza na dohodak, u okolnostima kada poreski tretman uključuje neizvjesnost koja utiče na primjenu MRS 12. Tumačenje pruža smjernice za razmatranje neizvjesnih poreskih tretmana (individualno ili u kombinaciji), potencijalno ispitivanje od strane poreskih vlasti, kao i prikladne metode za uslove nesigurnosti i računovodstveno obuhvatanje uslijed promjene okolnosti i činjenica.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2015 - 2017**, koji je skup dopuna MSFI. Dopune su primjenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. januara 2019. godine. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (Nastavak)

MSFI 3 Poslovne kombinacije i MSFI 11 Zajednička ulaganja i aranžmani: Izmjene i dopune MSFI 3 razjašnjavaju da, kada entitet stekne kontrolu nad poslovanjem koje predstavlja zajedničko ulaganje, ponovo se odmjerava interes koji ima u tom poslu. Sa druge strane, dopune u okviru MSFI 11 objašnjavaju da, kada entitet stekne zajedničku kontrolu nad poslom koji predstavlja zajedničko ulaganje, ne vrši se ponovno odmjeravanje cijelokupnog prethodno stečenog interesa u aranžmanu.

MRS 12 Porez na dohodak: Izmjene i dopune standarda, razjašnjavaju da posljedice plaćanja po osnovu finansijskih instrumenata klasifikovanih kao kapital, na porez na dobit, treba da budu priznate u skladu sa transakcijama ili događajima koji su doveli do nastanka raspodjeljive dobiti.

MRS 23 Troškovi pozajmljivanja: Izmjene i dopune standarda, razjašnjavaju 14 pasus standarda, kada je sredstvo spremno za svoju namijenjenu upotrebu ili prodaju, a troškovi pozajmljivanja, koji su direktno u vezi sa sredstvom, ostanu neplaćeni - treba da budu uključeni u finansijske obaveze entiteta.

2.2.3. Primjena MSFI 9

Od novih standarda prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. godine na izmene računovodstvenih politika Banke, efekat na priložene finansijske izveštaje Banke, kao i klasifikaciju i vrednovanje finansijskih instrumenata ima MSFI 9 "Finansijski instrumenti".

MSFI 9 "Finansijski instrumenti" - analiza uticaja

MSFI 9 "Finansijski instrumenti" zamenjuje MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje". MSFI 9 uključuje revidirane smjernice u vezi sa klasifikacijom i vrednovanjem finansijskih instrumenata, kao i novi model očekivanog kreditnog gubitka u cilju odmjeravanja obezvređenja finansijskog sredstva i nove opšte zahteve računovodstva hedžinga.

Saglasno MSFI 9 koji je stupio na snagu 1. januara 2018. godine, Banka je izmjenila računovodstvene politike za priznavanje, klasifikaciju i mjerjenje finansijskih sredstava i obaveza kao i obezvređenje finansijskih sredstava.

Banka nije primjenila odredbe MSFI 9 na ranije periode finansijskog izvještavanja. Efekti usklađivanja knjigovodstvene vijrednosti finansijskih sredstava i obaveza na datum prve primjene standarda priznati su kroz smanjenje posebnih rezerve za procjenjene gubitke na dan 31. decembra 2018. godine, i kroz bilans uspjeha za 2018. godinu. Banka nastavlja da primjenjuje odredbe MRS 39 u vezi sa računovodstvom zaštite od rizika.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(a) Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava i obaveza

Saglasno MSFI 9 klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od dva osnovna kriterijuma:

- (a) poslovog modela na osnovu kojeg Banka upravlja finansijskim sredstvom, i
- (b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva

Poslovni model odražava način na koji Banka upravlja svojim finansijskim sredstvima sa ciljem prikupljanja novčanih tokova. Banka je sprovedla detaljnu analizu svojih poslovnih modela uzimajući u obzir iskustva iz prošlosti vezano za prodaju finansijskih sredstava kao i buduća očekivanja u tom pogledu.

Prilikom analize uzete su u obzir i druge objektivne i relevantne informacije kao što su: rizici koji utiču na uspješnost poslovnog modela i kako se tim rizicima upravlja, kako se ocjenjuje uspješnost poslovnog modela, kako se finansijska sredstva u okviru tog modela vrednuju i izveštava rukovodstvo Banke i drugo.

Saglasno tome, Banka je definisala sledeće poslovne modele:

- (a) držanje radi prikupljanja novčanih tokova;
- (b) držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje; i
- (c) ostali poslovni modeli (npr. držanje radi prodaje).

Ukoliko dođe do promjene poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvom vrši se reklasifikacija finansijskog sredstva. Reklasifikacija se sprovodi prospektivno odnosno od prvog dana sledećeg izveštajnog perioda. Banka ne očekuje česte promjene poslovnih modela.

Ukoliko je poslovni model "držanje radi prikupljanja novčanih tokova" ili "držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje", vrši se procjena da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate (tzv. "SPPI test"). Cilj ovog testa je samo da utvrdi prirodu ugovorenih novčanih tokova instrumenta, a ne da kvantitativno navede iznose.

Prilikom izrade testa novčanog toka neophodno je obratiti pažnju na sledeće tipove instrumenata:

- Instrumenti u stranoj valuti
- Prijevremena otplata i opcija za produženje ročnosti
- Druga uslovna plaćanja
- Vremenska vrijednost novca u obračunu kamate

Saglasno osnovnom kreditnom aranžmanu, kamata uključuje nadoknadu za vremensku vrednost novca, prihvaćeni nivo kreditnog rizika dužnika i ostale osnovne rizike kreditiranja uključujući i odgovarajuću maržu.

Ukoliko ugovoreni uslovi uključuju izloženost rizicima koji nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se klasificira i vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspjeha bez obzira na poslovni model.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(a) Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Na osnovu sprovedene analize poslovnih modela i karakteristika ugovorenih novčanih tokova, Banka počev od 31. decembra 2018. godine sva finansijska sredstva klasificuje u sledeću kategoriju sredstava:

- 1) finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti;
- 2) finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali rezultat;
- 3) finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Trenutni poslovni model Banke je takav da stavlja fokus na instrumente koji nisu namenjeni prodaji i koji se drže sa ciljem prikupljanja tokova gotovine po osnovu naplate glavnice i pripadajuće kamate. Banka u svom portfoliju trenutno nema instrumenata za koje očekuje reklasifikaciju u ovom trenutku, što ima za posljedicu da se svi instrumenti u portfoliju Banke za koje se računa ispravka vrednosti po MSFI 9 vode po amortizovanom trošku.

Banka nema promjena u načinu klasifikacije i vrednovanja finansijskih obaveza saglasno MSFI 9 u odnosu na MRS 39.

(b) Obezvredenje finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9

Shodno MSFI 9 prilikom obezvredenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvredenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvrijeđenu finansijsku aktivu. Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izvještajni datum u cilju da reflektuju promjenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta.

Ovakav pristup rezultira u ranijem prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomjesечni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti. Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za cijeli životni vijek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabilježeno značajno pogoršanje kreditnog rizika.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makroekonomski faktore, odnosno Banka ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Pregledom makroekonomskih pokazatelja Republike Srpske za period 2013-2017. godine, ostvarenja za 2018. godinu, kao i projekcije za 2019-2021. godinu, utvrđeno je prisustvo pozitivnih trendova, te se ne očekuju kreditni gubici koji bi bili prouzrokovani uslovima poslovanja. Iz tog razloga prilikom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka na dan 31.12.2018.godine, Banka nije uključila makroekonomске pokazatelje.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(b) Obezvredenje finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 (Nastavak)

Osnovni principi i pravila Banke pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9 su:

Banka kalkuliše dvanaestomjesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za cijelo životni vijek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja. Za ove svrhe, Banka primjenjuje sledeća tri nivoa obezvredenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktiju u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika.
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali da ne postoji objektivni dokaz obezvredenja po osnovu kreditnih gubitaka.
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktiju kod koje postoji objektivan dokaz obezvredenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktiju. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktiju.

Za finansijske instrumente u nivou 1 kalkulišu se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u nivou 2 kalkulišu se očekivani kreditni gubici za cijelo životni vijek instrumenta.

Za finansijske instrumente u nivou 3 koje imaju identifikovan status neizmirenja obaveza smatra se da je vjerovatnoća neizmirenja 100%, a način izračunavanja očekivanog gubitka zavisi od toga da li se koristi grupna ili pojedinačna procjena.

Grupna procjena ispravke vrijednosti primjenjuje se za sve instrumente u nivou 3 kod kojih izloženost ne prelazi prag materijalne značajnosti.

Transfer finansijske aktive iz nivoa 1 u nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja.

Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primjeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (Probability of default - PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

U postupku obezvredenja, Banka posebno tretira kupovinu već obezvredene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvredeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCL (Purchased and originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promjenu očekivanih kreditnih gubitaka za cijelo životni vijek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja.

Pozitivna promjena tj. smanjenje u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog vijeka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog uvećanja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procjenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(b) Obezvredjenje finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 (Nastavak)

Imajući u vidu poslovni model, Banka trenutno u svom portfoliju nema identifikovanu aktivu koja bi se smatrala POCI aktivom, odnosno nema kupljen NPL portfolio kao ni dodatno finansiranje već postojećih NPL klijenata u svom portfoliju.

Kreditni portfolio Banke je segmentiran prema tipu proizvoda na sledeći način:

- Države, centralne banke i lokalna samouprava;
- Finansijske institucije;
- Privredna društva;
- Stanovništvo;
- Preduzetnici;
- Poljoprivrednici.

Instrumenti koji nisu element kreditnog portfolija, a predstavljaju instrumente za koje se računa ispravka po MSFI 9 (potraživanja po osnovu zakupnina i sl.), svrstavaju se u odgovarajući segment prema vrsti lica prema kojem postoji potraživanje.

Procjena očekivanog kreditnog gubitka (ECL) sastoji se iz sledećih koraka:

- izračunavanje tranzisionih matrica;
- procjena kumulativnih i marginalnih PD;
- procjena višegodišnjih PD;
- transformacija TTC u PiT PD; i
- transformacija LGD.

Banka u prvo vrijeme neće uračunavati efekte makroekonomskih pokazatelja, tj. neće koristiti forward-looking projekcije stope neizmirenja u različitim scenarijima kretanja faktora kreditnog i poslovnog ciklusa. Drugim rečima, u inicijalnoj implementaciji MSFI 9 ocene PD dobijene na osnovu internih i eksternih rejtinga koje korisit Banka biće tretirane kao PiT PD. Eventualno uključivanje makroekonomskih pokazatelja i uticaja scenarija može biti razmatrano u budućnosti.

Za segmenete privredna društva, stanovništvo, preduzetnici i poljoprivrednici obračun PD koji figuriše u proračunu očekivanog kreditnog gubitka koristi flow rate model.

Za segment države, centralne banke i lokalna samouprava koriste se vrijednosti vjerovatnoća neizmirenja dobijene iz objavljene Fitch tranzisione matrice za države (engl. sovereign)¹. Za Republiku Srpsku, Federaciju BiH, Centralnu banku BiH i državne institucije unutar BiH koristi se PD objavljen za BiH. Za ostala lica iz ovog segmenta koristi se rejting lošiji za jednu ocenu od matične države, u skladu sa principom konzervativnosti.

Za segment Finansijske institucije koristi se vjerovatnoće neizmirenja dobijene iz flow rate modela za segment Privredna društva. U nedostatku dovoljnog broja podataka o istoriji docnji i neizmirenja koji bi dali statistički značajne ocjene PD za segment Finansijske institucije, oslanjanje na podatke privrednih društava je izvodljiv, a opet konzervativan pristup jer segment Privredna društva nosi veći kreditni rizik od segmenta Finansijske institucije a ima značajno veći uzorak.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(c) Efekti prve primjene MSFI 9 na dan 31. decembar 2018. godine

/i/ Uticaj na bilans stanja

Reklasifikovan bilans stanja na dan 31. decembar 2018. godine je u potpunosti usklađen sa zahtevima regulatornog tijela. Na dan 31. decembra 2018. godine su prikazani efekti primjene MSFI 9 u koloni "Promjene u vrednovanju".

	Stanje prije knjiženja efekata IFRS 9	Promjene u vrednovanju	Reklasifi- kacije	31.12.2018.	31.12.2017.
AKTIVA					
Novčana sredstva i sredstva kod					
Centralne banke	40,344	(24)	-	40,320	44,199
Krediti i plasmani bankama	29,744	96	-	29,840	13,609
Krediti i plasmani komitentima	93,685	(3,074)	-	90,611	91,664
Hartije od vrijednosti	601	-	-	601	-
Udjeli (učešća)	355	-	-	355	355
Nekretnine, postrojenja i oprema	11,597	-	-	11,597	15,800
Nematerijalna imovina	233	-	-	233	209
Ostala sredstva	3,520	(56)	-	3,464	2,213
Odložena poreska sredstva	240	-	-	240	-
Stalna sredstva namijenjena prodaji	2,467	-	-	2,467	9,905
UKUPNO AKTIVA	182,786	(3,058)	-	179,728	177,954
PASIVA					
Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija					
	9,063	-	-	9,063	146
Depoziti komitenata	131,321	-	-	131,321	129,411
Obaveze po kreditima	17,810	-	-	17,810	10,973
Rezervisanja	515	(180)	-	335	565
Ostale obaveze i PVR	2,973	-	-	2,973	3,249
Ukupno obaveze	161,682	(180)	-	161,502	144,344
KAPITAL					
Akcijski kapital	25,744	-	-	25,744	25,744
Revalorizacione rezerve	1,394	-	-	1,394	4,735
Ostale rezerve	1,328	(1,325)	-	3	1,329
Akumulirani rezultat*	(7,362)	(1,553)	-	(8,915)	1,804
Ukupno kapital	21,104	(2,878)	-	18,226	33,611
UKUPNO PASIVA	182,786	(3,058)	-	179,728	177,954

* Promjena prikazana kod akumulisanog rezultata je prikazana u okviru bilansa uspeha za 2018. godinu

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(c) Efekti prve primjene MSFI 9 na dan 31. decembar 2018. godine (Nastavak)

/i/ Uticaj na bilans stanja (Nastavak)

Ukupan efekat prve primjene MSFI 9 iznosi 3,058 hiljada KM povećanja ispravki plasmana u aktivi, dok su rezervisanja za vanbilansne pozicije umanjena za iznos od 180 hiljada KM. Efekat prve primjene MSFI 9 je proknjižen umanjenjem pozicije posebne rezerve za procijenjene gubitke (iz 2009. godine) za iznos od 1,328 hiljada KM, dok je razlika do punog iznosa od 2,878 hiljada KM teretila bilans uspjeha (1,550 hiljada KM). Banka nije primjenila odredbe MSFI 9 na ranije periode finansijskog izveštavanja

U tabeli koja sledi prikazana je klasifikacija finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 u poređenju sa klasifikacijom u skladu sa prethodno važećim MRS 39:

<i>Finansijski instrument</i>	<i>Kategorija finansijskog instrumenta</i>		<i>prije korekcije MRS 39</i>	<i>poslije korekcije MSFI 9</i>
	<i>MRS 39</i>	<i>MSFI 9</i>		
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	69,390	69,279
Krediti i plasmani bankama	Krediti i potraživanja	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	692	878
Krediti i plasmani komitentima	Krediti i potraživanja	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	93,235	90,238
Hartije od vrijednosti Udjeli (učešća)	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	601	601
	Metod udjela	Metod udjela	356	355
Ostala sredstva Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	Krediti i potraživanja	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	3,592	3,457
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti	26,471	26,471
Ostale obaveze	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti	131,724	131,724
	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti	2,972	2,972

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(c) Efekti prve primjene MSFI 9 na dan 31. decembar 2018. godine (Nastavak)

/ii/ Uticaj na bilans uspjeha

Korekcije pozicija bilansa uspjeha u uporednom periodu (1. januar - 31. decembar 2018. godine) prikazane su kako slijedi:

	01.01- 31.12.2018. prije knjiženja efekata IFRS 9	Promj. u vrednovanju	01.01- 31.12.2018. poslije knjiženja efekata IFRS 9
Prihodi od kamata	6,580	-	6,580
Rashodi od kamata	(2,166)	-	(2,166)
Neto prihod po osnovu kamata	4,414	-	4,414
Prihodi od naknada i provizija	5,103	-	5,103
Rashodi od naknada i provizija	(693)	-	(693)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	4,410	-	4,410
Neto dobici/(gubici) po osnovu prodaje HOV i udjela (učešća)	4	-	4
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu kursnih razlika, neto	258	-	258
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu ukidanja rezervisanja za obaveze	(10)	-	(10)
Neto rashod po osnovu obezvrijedjenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(1,372)	(1,550)	(2,922)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	7,704	(1,550)	6,154
Rashodi operativnog poslovanja	(4,930)	-	(4,930)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(4,519)	-	(4,519)
Troškovi amortizacije	(798)	-	(798)
Ostali prihodi	827	-	827
Ostali rashodi	(7,746)	-	(7,746)
Dobitak prije oporezivanja	(9,462)	(1,550)	(11,012)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(c) Efekti prve primjene MSFI 9 na dan 31. decembar 2018. godine (Nastavak)

/iii/ Uticaj na pokazatelje poslovanja

Pregled uticaja prve primjene MSFI 9 na pokazatelje poslovanja banke:

	31.12.2017 MRS 39	31.12.2018. MSFI 9	31.12.2018 bez IFRS 9	efekti
Osnovni regulatorni kapital	20,534	13,026	13,026	
Osnovni kapital	20,534	13,026	13,026	
Redovni osnovni kapital	20,534	10,600	10,600	
Rizična aktiva po osnovu izloženosti kreditnom riziku	102,180	94,017	94,017	
Rizična aktiva po osnovu izloženosti tržišnim rizicima	10,502	5,213	2,992	(2,221)
Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku	27,116	22,834	22,834	
Ukupna rizična aktiva	139,798	122,064	119,848	(2,221)
Stopa redovnog osnovnog kapitala	14.69%	8.68%	8.84%	-0,16
Stopa osnovnog kapitala	14.69%	10.67%	10.87%	-0,20
Stopa redovnog kapitala	14.69%	10.67%	10.87%	-0,20
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica (zakonski limit)	5,134	3,256	3,527	
Zbir svih velikih izloženosti banke	28,372	34,502	34,502	
Ukupna ulaganja Banke	355	957	957	
Neto otvorena devizna pozicija	19	10	10	
Pokazatelj deviznog rizika				
% NPL	38%	38%	38%	
NPL pokrivenost ukupnim ispravkama	57%	66%	60%	-6 p.p.
NPL pokrivenost NPL ispravkama	54%	59%	56%	-3 p.p.

Uticaj primjene IFRS 9 na obračuna adekvatnosti kapitala je praktično zanemarljiv s obzirom da se obračun rizikom ponderisane-akteve (RWA) za kreditne rizike, koji predstavljaju glavnu komponentu ukupne RWA, bazira na primjeni regulatornih rezervi. Drugim rečima, neto izloženosti se izračunava tako što se od bruto izloženosti oduzimaju rezerve po regulatoru, ne uzimajući u obzir nivo ispravki po pojedinačnom instrumentu.

Efekti na regulatorni kapital su takođe neutralisani, jer je postojanje nedostajućih rezervi uslovilo da dođe do njihovog "pokrivanja" usled povećanja ispravki vrijednosti.

Jedna od komponenti regulatornog kapitala, koja je direktno vezana za iznos ispravki vrednosti, je pozicija - Opšte rezerve za kreditne gubitke u skladu sa standardizovanim pristupom ali i ona takođe nije direktno uticala s obzirom da je limitirana na 1,25% RWA za kreditni rizik (iznos pomenutog praga je uvijek manji od pula ispravki za dobru aktivu koja je značajno povećana primjenom IFRS 9).

Obračun relevantnog pokazatelja za operativne rizike ne uključuje rashode po osnovu povećanja ispravki vrednosti što znači da nema efekata na kalkulaciju.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(c) Efekti prve primjene MSFI 9 na dan 31. decembar 2018. godine (Nastavak)

/iii/ Uticaj na pokazatelje poslovanja (Nastavak)

Suštinski, jedini direktni uticaj je vidljiv kroz obračun RWA za tržišne rizike, putem otvorene pozicije deviznog rizika čiji obračun neto osnove uzima u obzir ispravke vrijednosti i rezervisanja, a ne regulatorne rezerve. Povećanje ispravki obračunatih po IFRS9 dovelo je u obračunu devizne usklađenosti do smanjenja finansijske aktive (krediti sa valutnom klauzulom), što je opet uticalo na povećanje kratke devizne pozicije, te povećanja rizične aktive po osnovu izloženosti tržišnim rizicima. Uticaj na stopu regulatornog kapitala je smanjenje od 0,2pp.

Pokrivenost NPL ukupnim ispravkama je porasla za 6pp, a pokrivenost NPL ispravkama za loše kredite je porasla za 3pp.

2.3. Uporedni podaci

Uporedne podatke za pozicije bilansa stanja čine podaci sadržani u bilansu stanja na dan 31. decembra 2017. godine, sastavljeni u skladu sa regulativom u Republici Srbiji, koji su bili predmet revizije.

Uporedne podatke za pozicije bilansa uspeha čine podaci sadržani u bilansu uspjeha za period od 1. januara do 31. decembra 2017. godine.

2.4. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u previdivoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest mjeseci od datuma vanrednih finansijskih izveštaja.

Rukovodstvo Banke smatra da ne postoji niti minimalni rizik da se planirana dokapitalizacija neće izvršiti, niti da će kontinuitet poslovanja Banke biti ugrožen.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.4. Stalnost poslovanja (Nastavak)

Navedeno potvrđujemo sljedećim činjenicama:

- Pismo namjere od strane Batagon International AG upućeno banci 28. januara 2019. godine, u kojem iskazuju svoju odlučnu namjeru sticanja kontrolnog paketa akcija;
- Saopštenje za javnost od strane Banke sa istaknutom namjerom Batagon International AG za sticanje kontrolnog paketa akcija nakon prethodno sprovedenih aktivnosti a to su :izrada konačnih finansijskih izvještaja, preliminarnog revizorskog mišljenja i pokriće gubitka na teret akcija postojećih akcionara;
- Saglasnost ABRS za kvalifikovano kontrolno učešće a koja je saglasnost izdala tek nakon što je zaključen rok emisije;
- Saglasnost ABRS za produženje roka za dokapitalizaciju;
- Batagon International AG je u postupku kupovine akcija na sekundarnom berzanskom tržištu stekao vlasništvo na 28,8% akcija s pravom glasa, te se time već upisao kao akcionar Banke, što potvrđuje Izvještaj iz knjige akcionara emitenta Pavlović International Bank ad Slobomir, Bijeljina na datum 22. februara 2019. godine;
- Izvod sa računa Investitora kod Credit Suisse banke kao dokaz o posjedovanju sredstava za dokapitalizaciju;
- Izjava investitora Batagon International AG naslovljena na Banku, kojom investitor svoju namjeru potvrđuje dodatno sljedećim navodom: „Potvrđujemo da smo upoznati sa preliminarnim nalazima eksternog revizora i odlučni smo u namjeri dokapitalizacije banke i njenog daljeg jačanja i unapređenja poslovanja, te ne smatramo da postoje okolnosti koje bi mogle onemogućiti realizaciju naših poslovnih namjera preuzimanja kontrolnog učešća u banci.“

Banka je već preduzela aktivnosti u pravcu realizacije emisije akcija koja se odnosi na smanjenje osnovnog kapitala (pokriće iskazanog gubitka na 31.12.2018.godine), kao i na emisiji akcija za povećanje osnovnog kapitala u iznosu od 7.000.000 KM za poznatog kupca, a to je Batagon International AG. Prijedlozi za donošenje odluka za navedene emisije akcija uvršteni su na dnevni red 1. redovne sjednice skupštine akcionara za koju je saziv već objavljen na sajtu Banjalučke berze i u dnevnim novinama, a u skladu sa važećim propisima.

Nakon usvajanja konačnih odluka o emisijama akcija, sigurni smo da će se emisija akcija za povećanje kapitala realizovati i prije predviđenog roka.

Dodatno treba istaći da je Banka uvijek bila izuzetno likvidana, uprkos činjenici da postoje neusklađenosti nekih parametara poslovanja sa zakonskim.

2.5. Korišćenje procjenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahtijeva primjenu izvjesnih ključnih računovodstvenih procjena. Ono, takođe, zahteva da rukovodstvo koristi svoje prosudjivanje u primjeni računovodstvenih politika Banke. Ove procjene i prepostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

Procjene, kao i prepostavke na osnovu kojih su izvršene procjene, predmet su redovnih provjera. Ukoliko se putem provjera utvrdi da je došlo do promjene u procjenjenoj vrijednosti, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je do promjene došlo.

Oblasti koje zahtijevaju prosudjivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima prepostavke i procjene imaju materijalni značaj za priložene finansijske izveštaje objelodanjene su u Napomeni 4.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I PROCJENA

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Prihodi i rashodi po osnovu kamate, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane sa kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda (obračunska osnova). Prihodi od kamate obračunavaju se na dan dospeća anuiteta za plaćanje, odnosno naplate.

Prihodi od kamata priznaju se na bazi obračuna metodom efektivne kamatne stope perioda u kome su ostvareni. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskonтуje očekivane buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove transakcije koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

U skladu sa MSFI 9, paragraf 5.4.1., u slučaju finansijskih sredstava koja nisu kupljena ili pri inicijalnom priznavanju obezvređena, i za koje nema očiglednog dokaza obezvređenja na dan izvještavanja, prihod od kamate se priznaje primjenom metode efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju finansijskih sredstava koja nisu kupljena ili pri inicijalnom priznavanju obezvređena, već je naknadno došlo do značajnog pada njihovog kreditnog kvaliteta, prihod od kamate se priznaje primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju obezvređenih sredstava uključujući i kupljena finansijska sredstva ili finansijska sredstva koja su pri inicijalnom priznavanju sadržavala objektivne dokaze o obezvređenju, prihodi od kamate se uvek priznaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto osnovicu finansijskog sredstva). Efektivna kamatna stopa uskladena za kreditni rizik jeste stopa koja diskonтуje procjenjene novčane tokove tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog sredstva na amortizovanu vrijednost za ova sredstva.

Banka u slučaju obezvređenja finansijskog sredstva nastavlja da evidentira kamatu na sledeći način:

Na kreditne partije po kojima se pokreće sudski postupak, nakon raskida ugovora o kreditu, obustavlja se dalji obračun zateznih kamata na proglašena dospjela potraživanja. Po okončanju sudskog postupka Banka, u skladu sa sudskom odlukom, izvršiti obračun zatezne kamate.

Kamata, za kredite čija je naplata u kašnjenju preko 90 dana, klasificiše se po zahtjevu regulatora u "E" kategoriju, a po zahtjevima MRS-a formiraju se ispravke vrijednosti u punom iznosu potraživanja. Regulatorne rezerve i formirana ispravka vrijednosti se ukidaju naplatom ili otpisom dospjelog potraživanja.

Rashodi kamata po depozitima i kreditima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspjeha u periodu na koji se odnose.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Naknade i provizije uglavnom nastaju po osnovu izvršenih usluga platnog prometa, administracije kredita, izdavanja garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

Naknade nastale kao rezultat procesa odobravanja kredita koje predstavljaju pokriće nastalih troškova Banke po tom osnovu priznaju se u momentu naplate, dok se naknade po osnovu administriranja kredita razgraničavaju na period otplate kredita, bez obzira kada su naplaćene i evidentiraju se u okviru prihoda od kamata.

Prihodi od naknada po osnovu odobrenih garancija i akreditiva se razgraničavaju i priznaju kao prihod u srazmeri sa proteklim vremenom korišćenja garancija i akreditiva i evidentiraju se u okviru prihoda od naknada.

3.3. Prihodi/rashodi po osnovu hartija od vrijednosti

U skladu sa MSFI 9, **dobici/ gubici po osnovu dužničkih instrumenata kapitala koji se vrednuju kroz ostali rezultat**, se priznaju kroz ostali rezultat, tj. na računima u okviru kapitala iskazuju se efekti promjene njihove fer vrednosti, osim prihoda i rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, do trenutka kada prestane priznavanje finansijskog sredstva ili kada se reklassifikuje.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulirani dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklassifikuje iz kapitala u bilans uspjeha. Kamata obračunata primjenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

Dobici/ gubici po osnovu vlasničkih instrumenata kapitala ili finansijskih instrumenata čiji je poslovni model prikupljanje novčanih tokova kroz trgovanje, priznaju se u bilansu uspjeha. Svi realizovani ili nerealizovani dobici po osnovu promjene tržišne vrednosti ovih hartija od vrijednosti se priznaju u korist prihoda odnosno na teret rashoda.

Hartije od vrijednosti čiji je poslovni model prikupljanje ugovorenih novčanih tokova, Banka vrednuje po amortizovanoj vrednosti, koju čini prvobitna nabavna vrijednost po kojoj su stečene, uvećana za kamatu za protekli period po efektivnoj kamatnoj stopi i umanjena za eventualne otplate glavnice i kamate. Iznos gubitka, nastalog usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospijeća, obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i neto sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine diskontovanih po originalnoj efektivnoj stopi ulaganja.

U skladu sa MRS 27, **učešća u kapitalu zavisnih entiteta, pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata** Banka iskazuje po nabavnoj vrijednosti ili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Banka primenjuje isti računovodstveni postupak za svaku kategoriju učešća.

U skladu sa MRS 28, **u konsolidovanim finansijskim izveštajima** učešća u pridruženim pravnim licima iskazuju se po metodu udjela.

Na dan bilansa stanja Banka vrši procjenu da li su učešća u kapitalu pridruženih entiteta i zajedničkih poduhvata obezvređena i vrši ispravku vrijednosti radi svođenja vrednosti tih učešća na njihovu nadoknadivu vrednosti.

Banka priznaje dividendu od zavisnih entiteta, zajedničkih poduhvata ili pridruženih entiteta u dobitku u svojim pojedinačnim finansijskim izveštajima kada je ustanovljeno pravo Banke da primi dividendu, knjiženjem potraživanje po osnovu dividendi.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Preračunavanje stranih valuta

Novac u domaćoj valuti u blagajni (gotovina u trezoru, operativnim blagajnama i gotovina na putu), na računima Banke, te sva ostala potraživanja i obaveze u domaćoj valuti se iskazuju u nominalnoj vrijednosti u konvertibilnim markama, na dan bilansa.

Efektivni strani novac, devize na deviznim računima kod inostranih i domaćih banaka, te na prolaznom deviznom računu, kao i sva potraživanja i obaveze u stranoj valuti iskazuju se na dan bilansa po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u konvertibilne marke po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine, koji je važio na dan poslovne promjene.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspjeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika (Napomena 10).

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa ugovorenom valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspjeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata valutne klauzule (Napomena 10).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u konvertibilne marke po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan izveštavanja.

3.5. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobit

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, poreski gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu, kao negativna razlika između prihoda i rashoda, mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Od 01.01.2016.godine u Republici Srpskoj je u primjeni novi Zakon o porezu na dobit, a od 01.01.2017.godine su u primjeni izmjene i dopune Zakona. U odnosu na prethodni Zakon značajna je izmjena u dijelu priznavanja rashoda po osnovu indirektnog otpisa plasmana, kao i izmjena vezano za obračun amortizacije.

Prema novom Zakonu rashodi indirektnog otpisa plasmana koji su iskazani u bilansu uspjeha poreskog perioda priznaju se najviše do iznosa koji propisuje Agencija za bankarstvo Republike Srpske za kategorije B,C,D i E.

Izmjenom i dopunom Zakona o porezu na dobit (2017.godine) propisan način razvrstavanja stalnih sredstava, metode i način priznavanja rashoda amortizacije u svrhu utvrđivanja osnovice poreza na dobit.

Na osnovu toga, stalna sredstva se amortizuju proporcionalnom metodom (nekretnine i postrojenja, propisana stopa 3%; a nematerijalna sredstva 10%) i grupnom metodom (računari, softveri 40% i ostala oprema 20%).

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Porezi i doprinosi (Nastavak)

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Direktni porezi i doprinosi

Direktni porezi i doprinosi uključuju doprinose koji padaju na teret poslodavca, porez na imovinu i različite vrste drugih poreza i doprinsa uključenih u okviru ostalih rashoda iz poslovanja.

3.6. Beneficije zaposlenima

U skladu sa domaćim propisima, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose državnim fondovima za socijalnu zaštitu i penzиона osiguranje koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Pomenute obaveze uključuju plaćanje poreza i doprinsa u ime zaposlenih, u iznosu obračunatom u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima. Banka je takođe u obavezi da dio poreza i doprinsa iz bruto plata zaposlenih, u ime zaposlenih uplati na račun javnih fondova. Ovi doprinosi knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

U skladu sa zahtjevima IAS 19 "Naknade zaposlenima", Banka vrši aktuarski obračun rezervisanja kako bi se utvrdila sadašnja vrijednost akumuliranih prava zaposlenih za otpremine. Banka je obavezna da zaposlenima, pri odlasku u penziju isplati otpremnine u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima kao i Pravilnikom o radu Banke.

Prilikom obračuna navedene sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine i jubilarne nagrade ovlašćeni aktuar je koristio sljedeće pretpostavke: diskontna stopa od 6% godišnje, projektovani rast zarada 2% godišnje, godine radnog staža za odlazak u penziju - 40 godina za muškarce i 35 godina za žene. Očekivani broj zaposlenih koji će koristiti pravo na otpremninu je dobijen na bazi funkcije opstanka koja se utvrđuje na bazi fluktuacije radne snage i mortaliteta u periodu 01.01.2012.-31.12.2018.godine.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrijednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Priznavanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primjenom obračuna na datum izmirivanja.

Dobici na prvi dan

Kada se cijena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procjenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Banka odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrijednosti (dubitak na prvi dan) u bilansu uspjeha.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke koje ima formu garancije na preneseno sredstvo se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrijednosti sredstva ili iznosu maksimalne naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla.

U slučaju gdje je postojeća finansijska obaveza zamjenjena drugom obavezom prema istom povjeriocu, ali pod značajno promijenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmijenjeni, takva zamjena ili promjena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrijednosti obaveze priznaje u bilansu uspjeha.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.1. Klasifikacija i naknadno odmjeravanje finansijskih sredstava

U skladu sa zahtevima MSFI 9 "Finansijski instrumenti" Banka od 31.12.2018. godine finansijska sredstva klasificuju u jednu od sledećih kategorija:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice);
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali rezultat (kapital) poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i prodaja i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice; i
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspeha - svi ostali finansijski instrumenti.

Banka klasificuje finansijsko sredstvo u zavisnosti od:

1. poslovog modela kojim se upravlja finansijskim sredstvom; i
2. karakteristika ugovorenih novčanih tokova.

U skladu sa MSFI 9 standardom definisani su sledeći poslovni modeli:

1. poslovni model čiji je cilj držanje sredstava radi prikupljanja ugovorenih tokova gotovine;
2. poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih tokova gotovine kao i prodaja finansijskih sredstava; i
3. poslovni model koji se odnosi na finansijska sredstva koja se stiču radi ostvarenja priliva njihovom prodajom (finansijska sredstva kojima se trguje).

Na dan 31. decembra 2018. godine, banka nema finansijskih sredstava koje vrednuje po fer vrijednosti.

Poslovni model kojim se upravlja sredstvom odražava da li je cilj upravljanja sredstvom prikupljanje isključivo ugovorenih novčanih tokova ili ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koji proizilaze iz prodaje sredstva. Ukoliko ni jedno ni drugo nije primenjivo, finansijsko sredstvo se klasificuje u poslovne modele sa ostalim strategijama, uključujući i poslovni model držanja radi trgovana i vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspeha (rezidualna kategorija).

Kada je sredstvo klasifikovano u poslovni model čiji je cilj prikupljanje isključivo ugovorenih novčanih tokova ili prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koji proizilaze iz prodaje sredstva, Banka procjenjuje da li novčani tokovi finansijskog instrumenta predstavljaju samo glavnici i kamatu (SPPI test = ispunjenost uslova da u okviru ugovorenih klauzula finansijskog instrumenta na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na dospeli iznos glavnice).

Banka razmatra da li su ugovoreni novčani tokovi konzistentni sa osnovnim kreditnim aranžmanom, odnosno da li kamata uključuje samo naknadu za vremensku vrednost novca, kreditni rizik, ostale osnovne kreditne rizike i profitnu marginu koja je konzistentna sa osnovnim kreditnim aranžmanom.

Kada ugovoreni uslovi obuhvataju materijalno značajne rizike ili volatilnost novčanih tokova koji nisu konzistentni sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.1. Klasifikacija i naknadno odmjeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Inicijalno, Banka finansijska sredstva vrednuje po fer vrijednosti, uvećanoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kod kojih se ovi troškovi priznaju direktno u bilansu uspjeha.

Naknadno mjerjenje finansijskih instrumenata je pod neposrednim uticajem ispunjenosti sledećih kriterijuma: poslovnog modela koji se primenjuje u upravljanju finansijskim sredstvima i karakteristika ugovorenih tokova gotovine.

Banka klasificiše finansijska sredstva u sledeće kategorije:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti;
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali rezultat (kapital); i
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Trenutni poslovni model banke je takav da stavlja fokus na instrumenta koji nisu namjenjeni prodaji i koji se drže sa ciljem prikupljanja tokova gotovine po osnovu naplate glavnice i pripadajuće kamate. Banka u svom portfoliju kredita, na dan 31. decembra 2018.godine nema sredstva namjenjenih prodaji. Stoga se sva sredstva u portfoliju vrednuju po amortizovanoj vrijednosti.

Finansijsko sredstvo se vrednuje po amortizovanoj vrijednosti ukoliko ispunjava sledeće uslove:

- poslovni model kojim se upravlja sredstvom ima za cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova;
- novčani tokovi predstavljaju isključivo naplatu glavnice i kamate; i
- finansijska sredstva nisu naznačena kao finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijsko sredstvo se može vrednovati po amortizovanoj vrijednosti čak i kada se prodaja sredstva desni ili se očekuje da će se desiti u budućnosti, ali je prodaja sporadična:

- Istorija učestalosti: prodaja je sporadična ukoliko je neučestala iako ima značajnu vrijednost.
- Vrijednost prodaje: prodaja je sporadična ukoliko je vrijednost beznačajna (vrijednost prodaje u odnosu na veličinu portfolija predmeta za sagledavanje poslovnog modela ili dobitak/gubitak od prodaje sa ukupnim prinosom portfolija, ne sa ukupnom imovinom Banke), pojedinačno ili u grupi iako učestala.
- Razlog prodaje: pogoršanje statusa kredita (NPL), restrukturiranje poslovanja ili značajne promjene u propisima.

Metod efektivne kamatne stope je metod koji se koristi za obračun amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i za alokaciju i priznavanje prihoda od kamata ili troškova kamata u bilansu uspjeha tokom relevantnog perioda. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskonтуje procjenjene buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili na amortizovanu vrijednost finansijske obaveze.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.1. Klasifikacija i naknadno odmjeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Naknade koje su sastavni dio efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta se tretiraju kao korekcije efektivne kamatne stope, osim kada se finansijski instrument odmjerava po fer vrijednosti, pri čemu se promena u fer vrijednosti priznaje u bilansu uspjeha. U tim slučajevima, naknade se priznaju kao prihod ili rashod prilikom početnog priznavanja instrumenta.

Očekivani gubici za sredstva klasifikovana po amortizovanoj vrijednosti iskazuju se kao ispravka vrijednosti /obezvređenje tih sredstava.

Do 31. decembra 2018. godine Banka je klasificovala finansijska sredstva u sledeće kategorije:

- krediti i potraživanja
- raspoložive za prodaju
- koje se drže do dospeća
- po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, kroz kategorije namenjenih trgovanim ili naznačenih kao FTVPL

Reklasifikacija finansijskih sredstava

Reklasifikacija je potrebna samo ako se cilj poslovnog modela mijenja tako da se njegova prethodna procjena modela više ne može primjenjivati za finansijska sredstva koja se mjere po FVTPL, FVTOCI i po amortizovanoj vrijednosti. Reklasifikacija se vrši samo za dužničke instrumente dok za vlasničke nije predviđena kao ni reklasifikacija finansijskih obaveza.

Reklasifikacija nije dozvoljena za vlasničke instrumente merene kao FVTOCI, ili u bilo kojim okolnostima u kojim je za finansijska sredstva ili finansijske obaveze primjenjena opcija fer vrijednosti.

Reklasifikacija treba da se primjeni prospektivno od datuma reklasifikacije koji se definiše kao prvi dan prvog perioda izveštavanja nakon promjene u poslovnom modelu.

Ako se finansijska sredstva reklasifikuju iz modela u kome su vrednovana po amortizovanoj vrednosti u kategoriju u kojoj će biti vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspjeha tada se na dan reklasifikacije mora utvrditi njihova fer vrijednost. Svaki dobitak ili gubitak nastao zbog razlike između amortizovane i fer vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha.

Ukoliko se reklasificuje finansijsko sredstvo iz poslovnog modela u kome je vrednovano po fer vrijednosti, u poslovni model u kome će biti vrednovano po amortizovanoj vrijednosti, tada se poslednja fer vrijednost smatra njegovom tekućom vrijednošću.

Svaka obavljena reklasifikacija treba da bude objavljena uz navođenje: datuma reklasifikacije i vrijednosti reklasifikovanih sredstava u svaku od kategorija, razloga za reklasifikaciju i kvantifikovanje uticaja reklasifikacije na iskazani finansijski i prinosni položaj.

Banka na dan 31. decembra 2018. godine nema u svom portfoliju instrumente za koje u narednom periodu očekuje reklasifikaciju.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.1. Klasifikacija i naknadno odmjeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Modifikacija ugovornih tokova gotovine

Kada se ugovorni tokovi gotovine ponovo ugovaraju ili se na drugi način modifikuju i ponovno ugovaranje ili modifikacije ne rezultiraju prestankom priznavanja finansijskog sredstva, potrebno je da se ponovo obračuna bruto knjigovodstvena vrijednost finansijskog sredstva i da se prizna dobitak ili gubitak po osnovu modifikacije u bilansu uspjeha.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijskog sredstva se ponovno obračunava kao sadašnja vrednost ponovo ugovorenih ili modifikovanih tokova gotovine koji se diskontuju upotrebom prvobitne efektivne kamatne stope finansijskog sredstva (ili kreditno korigovane efektivne kamatne stope za kupljena ili izdata kreditno obezvređena finansijska sredstva) ili, kada je to primjenjivo, revidirane efektivne kamatne stope.

Knjigovodstvena vrijednost finansijskog sredstva se koriguje za sve nastale troškove ili naknade koji se amortizuju tokom preostalog perioda modifikovanog finansijskog sredstva.

Do 31. decembra 2018. godine, ukoliko dođe do naknadne promjene ugovorenih uslova finansijskog sredstva, Banka je procenjivala da li su novčani tokovi modifikovanog sredstva značajno drugačiji. Ukoliko jesu, ugovrena prava na novčane tokove originalnog finansijskog sredstva su se smatrala isteklim. U ovom slučaju, prestajalo se sa računovodstvenim priznavanjem originalnog finansijskog sredstva i novo finansijsko sredstvo se priznavalo po fer vrijednosti.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava evidentiranih po amortizovanoj vrijednosti i rezervisanja za rizike

U skladu sa Metodologijom za procjenu obezvređenja bilanske aktive i verovatnog gubitka po vanbilansim stawkama, odnosno u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja 9 "Finansijski instrumenti" (MSFI 9) Banka vrši priznavanje i mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka. Postupak obezvređenja sredstava klasifikovanih po amortizovanoj vrednosti detaljno je opisan u okviru Napomene 2.2.3. (b).

Do 31. decembra 2018. godine, Banka je vršila obezvređenje u skladu sa MRS 39. Banka je najmanje jednom mjesечно procjenjivala kvalitet potraživanja, utvrđivala da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju i obračunavala iznos tog obezvređenja.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.1. Klasifikacija i naknadno odmjeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava evidentiranih po amortizovanoj vrijednosti i rezervisanja za rizike (Nastavak)

Nastupanjem jedne ili više sledećih okolnosti, Banka je smatrala se da postoji objektivan dokaz o obezvređenju bilansne aktive:

- Finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u poslovanju.
- Neispunjavanje ugovornih odredaba prvenstveno neizmirivanje glavnice ili kamate u materijalno značajnom iznosu u roku dužem od 90 dana.
- Banka zbog ekonomskih ili pravnih razloga vezanih za finansijske poteškoće dužnika, donosi odluku o promjeni uslova otplate potraživanja odnosno sprovodi postupak restrukturiranja obaveza dužnika.
- Postoji visoka vjerovatnoća bankrota dužnika ili pokretanje postupka stečaja ili druge finansijske reorganizacije dužnika.
- Evidentni su podaci koji pokazuju da postoji mjerljivo smanjenje budućih tokova gotovine od grupe dužnika, nakon početnog priznavanja tih sredstava, kada smanjenje ne može još uvek da se utvrdi za pojedinačno potraživanje, uključujući i negativne promjene platežne moći dužnika u grupi, ili nacionalne ili lokalne ekonomski uslove koji su u vezi sa izmirivanjem obaveza za sredstva u grupi.
- Banka proda izloženost i pri tome pretrpi veliki ekonomski gubitak.
- Potraživanje je raspoređeno u nivo rizičnosti 3 (Stage 3).

Ukoliko objektivan dokaz nije utvrđen Banka je procjenu obezvređenja vršila na grupnoj osnovi.

U skladu sa MSFI 9, obezvređenje se računa kao očekivani kreditni gubitak za instrumente koji su klasifikovani u kategoriju finansijskih instrumenata koji se odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti.

Za potrebe procene postojanja značajnog povećanja kreditnog rizika i iznosa očekivanih kreditnih gubitaka vrši se razvrstavanje prema nivoima obezvređenja uz utvrđivanje kriterijuma za prelazak potraživanja iz jednog nivoa obezvređenja u drugi (Nivo 1, Nivo 2, Nivo 3).

Procjena obezvređenja na pojedinačnoj osnovi se vrši u slučaju postojanja obektivnog dokaza o obezvređenju (Nivo 3) i u slučaju potraživanja čiji je bruto iznos na dan obračuna veći od praga materijalne značajnosti za Banku.

Prilikom procjene obezvređenja na pojedinačnoj osnovi, u skladu sa MSFI 9, Banka analizira postojanje više mogućih scenarija naplate prilikom procjene budućih tokova gotovine (realizacija kolateralna, prodaja potraživanja, izmirenje i sve ostalo što se smatra relevantnim).

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.1. Klasifikacija i naknadno odmjeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava evidentiranih po amortizovanoj vrijednosti i rezervisanja za rizike (Nastavak)

Procena verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi obuhvata procjenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu i obračun rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama. Iznos rezervisanja za gubitke po rizičnim vanbilansnim stavkama se procjenjuje sa stanovišta nadoknadivosti i procjene mogućnosti nastanka plaćanja po preuzetoj obavezi od strane Banke.

Za potrebe procjene obezvređenja na grupnoj osnovi obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu metodologije za klasifikaciju koja se redovno analizira i ažurira u grupe sa sličnim karakteristikama i nivoom kreditnog rizika.

Knjigovodstvena vrijednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrijednosti, a gubici nastali po osnovu umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrednosti, evidentiraju se u bilansu uspjeha kao rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki (Napomena 8).

Ukoliko, tokom narednog perioda, dođe do smanjenja iznosa priznatog gubitka usled obezvređenja, koje nastaje kao posledica nekog događaja koji se odigrao nakon ranije priznatog obezvređenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvređenja se smanjuje korigovanjem računa ispravke vrijednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspjeha kao prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki (Napomena 8).

Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka vrši reprogram kredita pre nego što realizuje sredstva obezbjeđenja. Reprogram podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja.

Finansijske obaveze se klasificuju kao:

- finansijske obaveze mjerene po amortizovanoj vrednosti; i
- finansijske obaveze mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVTPL).

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.2. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih obaveza

Obaveze koje se prilikom početnog priznavanja neopozivo klasificuju kao merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha se povezuju sa kreditnim rizikom obaveze u pogledu računovodstvenog tretmana efekata promena u tom kreditnom riziku.

Iznos promjene u fer vrednosti finansijske obaveze koja se može pripisati promjenama u kreditnom riziku te obaveze može da se prikaže u okviru ostalog ukupnog rezultata a preostali iznos treba da se prikaže u bilansu uspjeha osim ako bi se time stvorila računovodstvena neusaglašenost u bilansu uspjeha.

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasificuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaoču, ili da ispunji obavezu na drugačiji način od razmjene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksan broj sopstvenih akcija.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove vrste, kao što slijedi:

Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti.

Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrijednosti.

Obaveze po kreditima se klasificuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izvještavanja.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale tekuće obaveze vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.7.3. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namjera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina uključuje gotovinu na žiro računima u konvertibilnim markama i stranim valutama, gotovinu u blagajnama u konvertibilnim markama i u stranim valutama, depozite kod Centralne Banke, ostala novčana sredstva ukoliko se mogu priznati kao gotovinski ekvivalenti.

Za potrebe prikazivanja bilansa tokova gotovine, pod gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju novčana sredstva, sredstva kod Centralne banke i sredstva na deviznim računima kod domaćih i inostranih banaka i ostali depoziti sa dospijećem do 30 dana.

3.9. Rezerva za procjenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Rezerva za procjenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive (SG RS 67/04) i Programom o minimalnim standarima za upravljanje kreitnim rizikom i klasifikaciju aktive sa politikom i procedurama OA-01-2-07 od 01.09.2018. godine.

Ukupna potraživanja od jednog dužnika (bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasificuju) klasificuju se u kategorije A, B, C, D, E, na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza prema Banci, na osnovu procjene njegovog finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti i na osnovu kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja.

Sva potraživanja od istog dužnika klasificuju se u jednu kategoriju, koja se određuje na osnovu potraživanja koje je najnepovoljnije klasifikovano, izuzev potraživanja koja su obezbeđena prvočasnim ili adekvatnim sredstvom obezbeđenja. Obračun rezerve za procjenjene gubitke vrši se jednom mesečno.

Ocjena finansijske sposobnosti i kategorije rizičnosti zasniva se na sveobuhvatnoj analizi kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja.

Osnova kvantitativne analize za pravna lica su podaci iz finansijskih izveštaja (bilans stanja, bilans uspjeha, izveštaj o tokovima gotovine, napomene uz finansijske izveštaje i dr.) kao i mišljenje ovlašćenog revizora, kao i podaci o nastanku kritičnih događaja (blokada računa, neurednost u izmirenju obaveza i dr.).

Banka ima i vlastiti sistem internog rejtinga klijenta koji se radi na osnovu segmentacije portofolia u četiri cjeline (pravna lica, fizička lica, preduzetnici i poljoprivrednici) za koje su razvijeni rejting modeli. Osim rejtinga komitenta, vrši se i rejting transakcije gdje se u obzir uzimaju kriterijumi koji su specifični za ulazak Banke u kreditni aranžman. Svi komitenti i sve njihove transakcije (plasmani) se razvrstavaju u jednu od deset kategorija.

Potraživanja od preduzetnika i registrovanih poljoprivrednih gazdinstava klasificuju se prema urednosti izmirivanja materijalno značajnih obaveza prema Banci i urednosti u izmirivanju poreskih obaveza u toku poslednjih 12 mjeseci, kao i na osnovu identifikovanja kritičnih događaja (blokada računa, otpis potraživanja, restrukturiranje i sl.).

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.10. Rezerva za procjenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Potraživanja od fizičkih lica klasificuju se na osnovu ocjene kreditne sposobnosti klijenta koja obuhvata analize stepena kreditne zaduzenosti, valutne strukture ukupnih mjesecnih kreditnih obaveza, urednosti u izmirenju obaveza prema Banci i drugih faktora.

Klasifikacija odnosno određivanje kategorije rizičnosti vrši se prilikom odobravanja plasmana, a može se korigovati u toku korišćenja plasmana na osnovu utvrđenih kriterijuma.

Osnovna klasifikacija dužnika nezavisna je od pribavljenih instrumenata obezbjeđenja potraživanja. Potraživanje od dužnika, zbog ocjene kvaliteta instrumenata obezbjeđenja, može biti različito klasifikovano od osnovne klasifikacije dužnika. Prema kvalitetu, instrumenti obezbjeđenja se dijele na prvoklasna sredstva obezbjeđenja i adekvatna sredstva obezbjeđenja u skladu sa propisanim uslovima.

U skladu sa usvojenom metodologijom i kriterijumima za procjenu kreditnog rizika, Banka vrši rangiranje potraživanja od klijenata tako da potraživanja sa prvoklasnim obezbjeđenjem klasificuje u kategoriju A, a adekvatno obezbjeđena potraživanja u jednu kategoriju povoljniju od one u koju bi inače to potraživanje bilo klasifikovano.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo RS, rezerva za procjenjene gubitke obračunava se na osnovicu za obračun ove rezerve primjenom sledećih procenata: A - 2%, B - 5%-15%, C - 16%-40%, D - 41-60% i E - 100%.

Nedostajuća rezerva za procjenjene gubitke predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procjenjene gubitke obračunate u skladu sa gore navedenom Odlukom i utvrđenog iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika, koja su u skladu sa računovodstvenom politikom Banke objelodanjenom u Napomeni 2.2.3 (b) iskazana na teret rashoda u bilansu uspjeha (Napomena 8).

Nedostajuća rezerva za procjenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena i da se pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivou koji nije ispod 15%, što je pokazatelj koji je Banci propisan od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Banka je procijenjeni iznos nedostajuće rezerve na dan 31. decembra 2018. godine objelodanila kao odbitnu stavku od kapitala. Na dan 31. decembra 2018. godine nedostajuća rezerva je 4.749 hilj KM u skladu sa tačkom 34(a) Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke. (Napomena 24 (b)).

3.11. Investicije u zavisna društva

Investicije u zavisna društva se odmeravaju po nabavnoj vrijednosti, u skladu sa MRS 27 "Pojedinačni finansijski izveštaji", umanjenoj za eventualne nastale gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.12. Nekretnine i oprema

Pod nekretninama i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema su inicijalno iskazani po nabavnoj vrijednosti i umanjeni za ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Navedenu nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uključujući carine, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrijednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate.

Nakon inicijalnog priznavanja nekretnine se vrednuju po fer vrijednosti. Revalorizacija nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja se vrši jednom u pet godina, a u slučaju značajnih odstupanja fer vrijednosti, revalorizacija se može vršiti svake tri godine.

Procjenu nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja vrše ovlaštena lica za procjenu. Poslednja procjena gradjevinskih objekata i zemljišta u funkciji Banke (imovine koju Banka koristi) je rađena u 2018. godini.

Naknadna ulaganja u nekretnine i opremu, koja utiču na poboljšanje stanja sredstava iznad njegovog početno procijenjenog korisnog vijeka upotrebe, uvećavaju nabavnu vrijednost osnovnog sredstva.

Ulaganja po osnovu tekućeg održavanja nekretnina i opreme priznaju se kao rashod perioda u kom su nastala.

Amortizacija se obračunava po stopama koje obezbjeđuju nadoknađivanje vrijednosti nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja u toku njihovog korisnog vijeka trajanja.

Osnovicu za amortizaciju čini nabavna vrijednost nekretnine, opreme i nematerijalnih ulaganja.

Materijalna sredstva nekretnine, postrojenje i oprema isključuju se iz bilansa:

- nakon što se otuđe,
- kada se trajno povuku iz upotrebe i
- kada se procijeni da odnosno sredstvo više ne donosi korist.

Dobici ili gubici proizašli iz rashodovanja ili otuđenja dugoročne materijalne imovine utvrđuju se kao razlika između neto primitaka od otuđenja i knjigovodstvenog iznosa imovine, te se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

Korišćenje revalorizacionih rezervi

U skladu sa paragrafom 41 (MRS 16) revalorizacione rezerve Banka će:

- direktno na neraspoređenu dobit prenijeti revalor.rezerve kada sredstvo prestane da se priznaje (prodaja, otuđenje ili iz nekog drugog razloga povuče iz upotrebe) i
- prenijeti na neraspoređenu dobit revalor.rezerve dok se sredstvo koristi. U ovom slučaju iznos prenijete revalorizacione rezerve predstavlja razliku između amortizacije zasnovane na revalorizovanoj knjigovodstvenoj vrijednosti sredstva i amortizacije zasnovane na prvobitnoj nabavnoj vrijednosti sredstva.

Prenošenje revalorizacionih rezervi u neraspoređenu dobit se vrši kroz bilans stanja.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.13. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispraku vrijednosti i eventualne gubitke. Nematerijalna ulaganja obuhvataju softvere i licence. Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava ravnomjerno na nabavnu vrijednost, po stopi od 20%.

3.14. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je, u skladu sa MRS 40, imovina (zemljište ili građevinski objekat ili dio građevinskog objekta ili oboje) koju Banka drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrijednosti kapitala ili radi i jednog i drugog.

Investicione nekretnine početno se iskazuje po nabavnoj vrijednosti / cjeni koštanja. Nabavna vrijednost obuhvata fakturnu cijenu i sve zavisne troškove.

Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se evidentiraju po metodi fer vrijednosti. Na osnovu politike fer vrijednosti ne vrši se obračun amortizacije za investicione nekretnine. Fer vrijednost utvrđuje ovlašteni procjenitelj na kraju kalendarske godine.

Ako se knjigovodstveni iznos nekretnine poveća kao rezultat procjene, povećanje se direktno knjiži kao povećanje vrijednosti nekretnine i prihod.

Ako se knjigovodstvena vrijednost nekretnine umanji kao rezultat procjene, smanjenje treba priznati kao rashod, ako prije toga nije bila formirana revalorizaciona rezerva ili direktno teretiti revalorizacione rezerve do iznosa umanjenja ako postoje formirane revalorizacione rezerve.

Banka je izvršila inicijalno priznavanje investicionih nekretnina po prvi put na dan 31. decembra 2011. godine i tada su iznosile 2,263 hiljade KM. Na dan 31 decembar 2018. godini Banka je izvršila procjenu investicionih nekretnina i na izvještajni datum vrijednost investicionih nekretnina iznosi 2,352 hiljada KM.

3.15. Stalna sredstva namijenjena prodaji

Stalna sredstva namijenjena prodaji se priznaju po knjigovodstvenoj vrijednosti ili fer vrijednosti. Naknadno vrednovanje vrši se po fer vrijednosti i promjene po fer vrijednosti se iskazuju kroz bilans uspjeha.

Da bi se sredstvo klasifikovalo i priznalo kao sredstvo namijenjeno prodaji mora biti raspoloživo za trenutnu prodaju, a da bi prodaja bila izvjesna Uprava Banke sačinjava plan prodaje i započinje aktivnosti oko prodaje. Prodaja ovih sredstava mora da bude vjerovatna, a očekivana prodaja da se završi u roku od jedne godine od datuma priznavanja. Producetak perioda za prodaju (na još tri mjeseca) ne isključuje sredstvo od klasifikovanja kao ono koje se drži za prodaju samo ukoliko postoji dovoljno dokaza da Banka ostaje posvećena planu za prodaju sredstva. Na ova sredstva se primjenjuje MSFI 5 i MRS 36.

Za stalna sredstva namijenjena prodaji ne vrši se obračun amortizacije.

Banka može da odluči da ne vrši prodaju sredstva, odnosno da ga klasificuje ga na drugi način (kao investicionu nekretninu ili za obavljanje vlastite poslovne djelatnosti).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.16. Stečena materijalna imovina

Naplata potraživanja preuzimanjem pokretne i nepokretne imovine, u slučaju kada je potraživanje Banke obezbjeđeno hipotekom, zalogom na pokretnim stvarima ili nekom drugom vrstom obezbjeđenja, vrši se na osnovu odluke suda i/ili ugovora o kupoprodaji proisteklim iz vansudskog poravnjanja ili aukcijske kupovine.

Pokretna i nepokretna sredstva stečena naplatom potraživanja priznaju se u poslovnim knjigama Banke kao zalihe sredstava stečenih naplatom potraživanja, sa namjerom prodaje u roku od godinu dana. Inicijalno se vrednuju po nižoj vrijednosti od:

- bruto vrijednosti potraživanja po osnovu kojeg se stiče imovina,
- procjenjene vrijednosti imovine (koja nije starija od jedne godine) umanjene za troškove prodaje,
- kada se imovina stiče odlukom suda u iznosu koji je niži od bruto vrijednosti potraživanja (koje je obezbjeđeno tom imovinom) imovina se vrednuje po vrijednosti iz sudske odluke.

Nakon početnog priznavanja vrši se usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti sa fer vrijednošću sredstava stečenih naplatom potraživanja, kao i usklađivanje ukoliko dođe do obezvredenja sredstava u smislu pada nadoknadive vrijednosti, u skladu sa aktom koji donosi Uprava Banke. Efekti ovih usklađivanja se priznaju kao rashodi perioda.

Stečena materijalna imovina procjenjuje se u skladu sa odredbama člana 24. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom. Za stečenu materijalnu aktivu za koju se ne može dokazati fer vrijednost ili za koju banka ustanovi da više nisu zadovoljeni uslovi za klasifikaciju u imovinu koja se drži za prodaju, a banka nije u mogućnosti da ovu imovinu reklassificuje u drugu imovinu (osnovno sredstvo ili investicionu imovinu), u svrhu knjigovodstvenog evidentiranja, može koristiti samo tehničku vrijednost od 1 KM.

3.17. Amortizacija

Amortizacija nekretnina i opreme se ravnomjerno obračunava na nabavnu ili procijenjenu vrijednost, primjenom sljedećih stopa amortizacije, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpisu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

	Vijek trajanja <u>(godina)</u>	Stopa (%)
Građevinski objekti	61 - 77	1.3%
Investicione nekretnine	61 - 77	Ne obračunava se
Kompjuterska oprema	5	20%
Namještaj i ostala oprema	5 - 14	7%-20%
Vozila	6	15.5%
Nematerijalna ulaganja	5	20%

Banka primjenjuje proporcionalnu (linearnu) metodu obračuna amortizacije materijalne i nematerijalne imovine. Kod obračuna amortizacije Banka se pridržava principa kontinuiteta jednom odabrane metode do konačnog amortizovanja sredstva ili grupe sredstava.

Iznos amortizacije za svaki period se priznaje kao rashod tokom korisnog vijeka trajanja sredstva.

Za poreski bilans Banka će primjenjivati način i postupak obračuna amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.18. Lizing

Banka klasificuje lizing (zakupi nekretnina i opreme) kao finansijski u slučaju kada je ugovorom regulisano da se u osnovi svi rizici i koristi koje proističu iz vlasništva nad sredstvima prenose na korisnika lizinga. Svi ostali ugovori o lizingu se klasifikuju kao ugovori o operativnom lizingu.

Lizing ugovori koji se odnose na zakup poslovnog prostora u kojima se nalaze organizacioni dijelovi Banke se odnose na operativni lizing. Sva plaćanja u toku godine po osnovu operativnog lizinga, evidentirana su kao trošak o izvještaju o ukupnom rezultatu ravnomjerno pravolinijski tokom perioda trajanja lizinga.

3.19. Kapital

Uplaćeni kapital se iskazuje po nominalnoj vrijednosti uplaćenih akcija i vodi se analitički po vlasnicima. Knjigu akcionara za Banku vodi Centralni registar.

Na računima revalorizacionih rezervi evidentira se revalorizacija materijalnih i nematerijalnih sredstava u skladu sa MRS 16.

Zakonske rezerve su rezerve propisane Zakonom, izdvajaju se iz dobiti Banke i čine jednu od pozicija kapitala.

Banka u zakonske rezerve izdvaja svake godine iz dobiti poslije oporezivanja najmanje 5% dobiti sve dok ne dostigne iznos zakonskih rezerve koji ne može biti manji od 10% osnovnog kapitala. Ovo su minimalni zahtjevi a Banka može svojim statutom regulisati veća izdvajanja u ove svrhe.

Na dan 31. decembra 2018. godine akcijski kapital Banke iznosi 25,744 hiljada KM i sastoje se od 19,744,179 običnih akcija, nominalne vrijednosti jedne akcije od 1 KM i 6,000 prioritetskih nekumulativnih konvertibilnih akcija nominalne vrijednosti jedne akcije od 1 KM. Sve akcije su u potpunosti uplaćene.

Banka je u toku 2017. godine izvršila pokriće gubitka iskazanog na 31.12.2016. godine u iznosu od 17,209 hiljada KM na teret zakonskih rezervi (1,670 hiljada KM), rezervi iz dobiti (2,907 hiljada KM) i smanjenjem osnovnog kapitala (12,631 hiljada KM).

Banka je u toku 2017. godine izvršila emisiju običnih akcija u iznosu od 6,000 hiljada KM. Uplata navedenog iznosa je u cijelosti izvršena 05.07.2017. godine.

U 2018 godini Banka je ostvarila gubitak od 10,830 hiljada KM.

U skladu sa Zakonom o bankama, na dan 31. decembra 2018. godine, pokazatelj adekvatnosti kapitala, obračunat od strane Banke po regulatornim zahtjevima je bio 10.67%.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.20. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta mjenica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni povjerilac - nalogodavac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po vrijednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procjene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspjeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspjeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

3.21. Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji izračunava se djeljenjem neto dobitka/(gubitka) koji pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

Banka je akcionarsko društvo čijim se akcijama javno trguje, tako da je obavezna da izračunava i objelodanjuje zaradu po akciji u skladu sa zahtevima MRS 33 "Zarada po akciji".

3.22. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke. Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.23. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe ovih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 "Objelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Banke i njenih povezanih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izvještajnih perioda nastale sa povezanim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 26).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrijednosti sredstava i obaveza, kao i objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procjena. Procjene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspjeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procjene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrijednosti sredstava i obaveza u toku narednog izveštajnog perioda (do kraja tekuće poslovne godine).

(a) Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

Banka na svaki izveštajni datum procenjuje kvalitet potraživanja (osim onih koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha) radi procjene očekivanih kreditnih gubitaka, u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja 9 "Finansijski instrumenti" (MSFI 9). Shodno MSFI 9 prilikom obezvredenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvredenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvredenu finansijsku aktivanu.

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promjenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta, čime se ranije prepoznaju očekivani gubici. Dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici se priznaju za sve izloženosti kod kojih nije došlo do povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva (nivo 1), dok se za izloženosti kod kojih je došlo do povećanja kreditnog rizika obračun očekivanih gubitaka vrši za ceo životni vek sredstva (nivo 2). U nivo 3 se svrstava finansijska aktiva kod koje postoji objektivan dokaz obezvredenja na izveštajni datum, odnosno problematična finansijska aktiva i za nju se kalkulišu očekivani kreditni gubici za ceo životni vijek instrumenta.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno razmatraju se razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procjenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

Za razliku od procene obezvredenja u skladu sa MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje" koji je bio u primjeni sve do 31. decembra 2018. godine, kada su se gubici po osnovu obezvredenja priznavali samo ako postoji objektivan dokaz o obezvredenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procjenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procjenjena, shodno MSFI 9 prilikom obezvredenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvredenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvredenu finansijsku aktivanu.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)

(b) Utvrđivanje fer vrijednosti finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cijenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrijednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cijene i ostale relevantne modele.

(c) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata (Nastavak)

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procjenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrijednosti. Modeli procjene odslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum mjerena i ne moraju predstavljati uslove na tržištu prije ili nakon datuma mjerena. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

(d) Obezvrijedenje investicija u zavisna društva

Banka smatra učešća u kapitalu raspoloživa za prodaju obezvrijedenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procjenjeno smanjenje fer vrijednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(e) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava

Određivanje korisnog vijeka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na trogodišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja.

(f) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrijednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, osnovna sredstva Banke i sredstva stečena naplatom potraživanja.

Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procjenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknade vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahtijeva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(g) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procjena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 13(c)).

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)

(h) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procjena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 13(c)).

(i) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procjene. Aktuarska procjena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih.

Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procjene. Prepostavke aktuarskog obračuna su obelodanjene u Napomeni 3.6 uz finansijske izveštaje.

(j) Rezervisanje po osnovu sudske sporove

Banka je uključena u određeni broj sudske sporove koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rješavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka procjenjuje vjerovatnoču negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose vjerovatnih ili razumnih procjena gubitaka.

Razumne procjene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnjanja, procjene od strane Službe za pravne poslove, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rješavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je vjerovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano procjeniti pažljivom analizom (Napomena 22(c)). Potrebno rezervisanje se može promijeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se objelodanjuju, osim ako je vjerovatnoča odliva resursa koji sadrže ekonomski koristi veoma mala.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2017.
Prihodi od kamata:		
- Centralna banka BIH	-	-
- banke	1	1
- druge finansijske organizacije	14	92
- javna preduzeća	78	31
- druga preduzeća	3,301	5,968
- preduzetnici	380	549
- javni sektor	72	82
- stanovništvo	2,712	3,270
- drugi komitenti	22	14
Ukupno	6,580	10,007
Rashodi od kamata:		
- banke	-	-
- druge finansijske organizacije	179	31
- javna preduzeća	-	-
- druga preduzeća	31	93
- preduzetnici	-	-
- javni sektor	7	8
- stanovništvo	1,947	2,324
- drugi komitenti	2	-
Ukupno	2,166	2,456
Neto prihod po osnovu kamata	4,414	7,551
Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako slijedi:		
Prihodi od kamata po osnovu:		
- kredita u KM	6,579	10,006
- depozita u stranoj valuti	1	1
Ukupno	6,580	10,007
Rashodi kamata po osnovu:		
- depozita i kredita u KM	776	785
- depozita i kredita u stranoj valuti	1,390	1,671
Ukupno	2,166	2,456
Neto prihod po osnovu kamata	4,414	7,551

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2018.	01.01.- 31.12.2017.
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade za usluge domaćeg platnog prometa od:		
- Banaka	-	-
- Privrede	968	1,009
- Stanovništva	1,104	1,076
Naknade za održavanje tekućeg računa fizičkih lica	432	412
Naknade po kreditima fizičkih lica	98	70
Naknade za obradu kreditnog zahteva	454	586
Naknade za usluge deviznog platnog prometa	1,134	1,137
Naknade za korišćenje sefova	38	28
Naknade i provizije za ostale bankarske usluge	462	573
Prihodi od naknada po osnovu platnih kartica	118	150
Ostale naknade i provizije	-	-
Provizije po osnovu izdatih garancija, avala i akreditiva	295	343
Ukupno	5,103	5,384
Rashodi naknada i provizija		
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	380	404
Naknade po poslovima sa platnim karticama	-	14
Ostale naknade i provizije	313	207
Ukupno	693	625
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	4,410	4,759

7. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2018.	01.01.- 31.12.2017.
Pozitivne kursne razlike	1,606	1,484
Negativne kursne razlike	(1,348)	(1,196)
Neto prihod	258	288

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

**8. NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA/
(OBEZVREĐENJA) FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU
PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA**

(a) Knjiženja (na teret)/u korist bilansa uspjeha

	01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2017.
Rashodi po osnovu obezvredjenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspjeha:		
- hartije od vrednosti	1	-
- potraživanja za kamate i naknade	1,355	5,103
- dati krediti i depoziti	10,952	8,481
- ostala sredstva	1,307	63
	13,615	13,647
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	558	796
Ukupno (Napomena 8(b))	14,173	14,443
Prihodi po osnovu umanjenja obezvredjenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha:		
- potraživanja za kamate i naknade	1,724	3,031
- dati krediti i depoziti	7,467	8,840
- ostali plasmani	1,280	100
- ostala sredstva	10,471	11,971
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	780	786
Ukupno (Napomena 8(b))	11,251	12,757
Neto prihod/(rashod) po osnovu umanjenja (obezvredjenja) finansijskih sredstava	(2,922)	(1,686)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

**8. NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA/(OBEZVREĐENJA) FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU
 PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA (Nastavak)**

(b) Promene na računima ispravke vrijednosti plasmana i potraživanja i rezervisanjima za vanbilansne stavke

	Hartije od vrijednosti (Napomena 17)	Kamate i naknade (Napomene 15 i 16)	Dati krediti i potraživanja (Napomene 15 i 16)	Novčana i ostala sredstva (Napomene 14, 15 i 19)	Rezervisanja za vanbilansne stavke (Napomena 22)	U hiljadama KM Ukupno
Stanje na dan						
1. januara 2017. godine	-	13,300	12,611	609	325	26,845
Nove ispravke i rezervisanja u toku godine	-	5,103	8,481	63	796	14,443
Ukidanje ispravki vrijednosti i rezervisanja	-	(3,031)	(8,840)	(100)	(786)	(12,757)
Stanje na dan						
31. decembra 2017. godine	-	15,372	12,252	572	335	28,531
Početno stanje na dan						
1. januara 2018. godine	-	15,372	12,252	572	335	28,531
Nove ispravke i rezervisanja u toku godine	1	1,400	9,341	1,140	558	12,440
Ukidanje ispravki vrij. i rezervisanja	-	(1,725)	(7,466)	(1,280)	(600)	(11,071)
Korekcija po MSFI 9 vanbilansa kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	(180)	(180)
Korekcija po MSFI 9 bilansnih pozicija kroz bilans uspjeha	-	(48)	1,613	168	-	1,733
Korekcija po MSFI 9 preko kapitala	-	-	1,325	-	-	1,325
Direktan otpis	-	(57)	-	-	-	(57)
Stanje na dan						
31. decembra 2018. godine	1	14,942	17,065	600	113	32,721

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

**8. NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA/
(OBEZVREĐENJA) FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU
PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA (Nastavak)**

(c) Rezerva za procjenjene gubitke

Na osnovu klasifikacije pozicija utvrđene u skladu sa propisima donetim od strane Agencije za bankarstvo RS i internim aktima, na dan 31. decembra 2018. godine obračunata je rezerva za procjenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki:

	Prije primj.IFRS 9 31.12.2018.	Korekcije	31.12.2018.	31.12.2017.
Obračunata rezerva za procjenjene gubitke u skladu sa Odlukom Centralne banke BIH po osnovu:				
- bilansnih plasmana	37,214	-	37,214	37,042
- vanbilansnih stavki	315	-	315	355
	<u>37,529</u>	<u>-</u>	<u>37,529</u>	<u>37,397</u>
Ispravke vrijednosti i rezervisanja obračunata u skladu sa internom metodologijom (IFRS 9):				
- ispravka vrijednosti bilansne aktive koja se klasificiše	30,743	1,865	32,608	29,390
- rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	428	(315)	113	470
Ostale ispravke vrijednosti	59	-	59	-
	<u>31,230</u>	<u>1,550</u>	<u>32,780</u>	<u>29,860</u>
Pozitivna razlika između obračunate rezerve po Odluci Centralne banke BIH i ispravke vrijednosti po internoj metodologiji (IFRS 9)	6,412	(1,865)	4,547	7,652
Obračunato rezervisanje po bilansnim i vanbilansnim stavkama u skladu sa internom metodologijom u odnosu na odluku Centralne banke BIH	(113)	315	202	(115)
Iznos potrebne rezerve za procjenjene gubitke	<u>6,299</u>	<u>(1,550)</u>	<u>4,749</u>	<u>7,537</u>
Ukupan iznos ispravke vrijednosti i rezervisanja:				
Ispravka vrijednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti	29,609	3,058	32,667	28,196
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	293	(180)	113	335
Ukupno	<u>29,902</u>	<u>2,878</u>	<u>32,780</u>	<u>28,531</u>

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

8. NETO PRIHOD/RASHOD PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA (Nastavak)

(c) Rezerva za procjenjene gubitke (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banke, zbir pozitivnih razlika između rezerve za procjenjene gubitke obračunate u skladu sa navedenom Odlukom i iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama koja je obračunata u skladu sa internom metodologijom, predstavlja iznos nedostajuće rezerve za procjenjene gubitke.

Ako je iznos ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama veći od iznosa rezerve za procjenjene gubitke obračunatog na nivou dužnika, Banka nije obavezna da obračuna nedostajuću rezervu za procjenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stawkama.

Na dan 31. decembra 2018. godine obračunata nedostajuća rezerva za procjenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki (Napomena 3.9), iznosi 4.749 hiljadu KM (31. decembar 2017. godine: 7.537 hiljada KM).

9. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2017.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	2,524	2,582
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	1,582	1,664
Otpremnine po osnovu tehnološkog viška	4	91
Ostali lični rashodi	409	344
Ukupno	4,519	4,681

10. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2017.
Troškovi amortizacije:		
- nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 18)	694	863
- nematerijalne imovine (Napomena 18)	104	178
Ukupno	798	1,041

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

11. OSTALI PRIHODI

	U hiljadama KM	
	01.01.- 31.12.2018.	01.01.- 31.12.2017.
Naplaćena otpisana potraživanja	50	134
Prihodi od dividenti i učešća	32	51
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalne imovine	274	50
Prihodi od promjene vrijednosti osnovnih sredstava, ulaganja u nekretnine i nematerijalnih ulaganja	179	208
Ostali prihodi	<u>292</u>	<u>626</u>
Ukupno	<u>827</u>	<u>1,069</u>

12. OSTALI RASHODI

	U hiljadama KM	
	01.01.- 31.12.2018.	01.01.- 31.12.2017.
Rashodi operativnog poslovanja		
Troškovi materijala	532	454
Troškovi proizvodnih usluga	2,041	1,897
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2,104	1,721
Troškovi po osnovu poreza i doprinosa	248	236
Troškovi članarina i preplata za časopise	<u>5</u>	<u>7</u>
Ukupno	<u>4,930</u>	<u>4,315</u>
Ostali rashodi		
Gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	1,237	909
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava i obezvrijedenja stečene imovine	5,583	21
Negativan efekat procene (Napomena 18)	192	-
Rashodi po osnovu promjene vrijednosti osnovnih sredstava, ulaganja u nekretnine i nematerijalnih ulaganja	250	216
Ostali rashodi	<u>484</u>	<u>634</u>
Ukupno	<u>7,746</u>	<u>1,780</u>
Ukupno	<u>12,676</u>	<u>6,095</u>

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

13. POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobitak

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

	01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Tekući porez na dobitak	(58)	(111)
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza	240	(54)
Ukupno poreski rashod	182	(165)

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobitak iskazanog u bilansu uspjeha i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

	01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	(11,012)	223
Porez na dobit obračunat po važećoj stopi (10%)	58	111
Poreski efekti rashoda/prihoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	-	-
Neiskorišćeni poreski gubici	-	-
Iskorišćeni preneti poreski gubici	-	-
Ukupan poreski rashod iskazan u bilansu uspjeha	58	111

(c) Komponente odloženih poreskih sredstava

	01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Odložena poreska sredstva po osnovu privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove	240	(54)
Stanje na dan	240	(54)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

13. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

(d) Neiskorišteni poreski gubitak kao osnov za priznavanje odloženih poreskih sredstava

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala preneseni poreski gubitak u iznosu od 14,789 hiljada KM (poreski gubitak iz 2016. godine). U poreskom bilansu za 2017. godinu Banka je iskazala poreski dobitak u iznosu od 2,751 hiljade KM što je uticalo da na dan 31. decembra 2018. godine preneseni poreski gubitak (iz 2017. godine) iznosi 12,037 hiljada KM.

Prema paragrafu 35. MRS 12, postojanje neiskorišćenih poreskih gubitaka predstavlja dokaz da entitet neće u budućim periodima imati oporezivu dobit.

Na osnovu navedenog, ako je entitet u skorijoj prošlosti poslovalo uz gubitak, entitet treba da prizna odložena poreska sredstva samo ukoliko postoje uvjerljivi dokazi da će ostvariti dovoljno oporezive dobiti, na teret koje će moći da iskoristi neiskorišćeni poreski gubitak.

Pošto je Banka u skorijoj prošlosti (2016.godine) poslovala sa gubitkom, u 2017. godini je ostvarila nedovoljno oporezive dobiti.

Imajući u vidu da je Banka i 2018. godinu poslovala sa gubitkom, izradom poreskog bilansa za 2018. godinu će se utvrditi tačan iznos neiskorištenog (ostatka) poreskog gubitka. Rok za predaju poreskog bilansa za 2018. godinu je 31.03.2018.godine.

14. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	Stanje prije knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	31.12.2018.	31.12.2017.
U KM				
Obavezna rezerva	15,580		15,580	13,988
Sredstva preko obvezne rezerve	16,286		16,286	20,063
Gotovina u blagajni	4,317	-	4,317	5,031
	36,183	-	36,183	39,082
U stranoj valuti				
Gotovina u blagajni	3,861	-	3,861	4,625
Ostala novčana sredstva - Centralna banka	315	-	315	506
	4,176	-	4,176	5,131
Zlato i ostali plemeniti metali	42	-	42	42
	40,401	-	40,401	44,255
Minus: Ispravka vrijednosti (Napomena 8)	(57)	(24)	(81)	(56)
Stanje na dan	40,344	(24)	40,320	44,199

U skladu sa Odlukom Centralne banke BiH o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi, Banka je dužna da održava i obračunava obaveznu rezervu na depozite (koji čine osnovicu za obračun obavezne rezerve) prema stanju na kraju svakog radnog dana u toku deset kalendarskih dana koji prethode periodu održavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

14. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Od 01. jula 2016. godine stopa obavezne rezerve koju primjenjuje Centralna banka na osnovicu za obračun obavezne rezerve iznosi 10%. Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira u kojoj se valuti sredstva izraze prema stanju sredstava na kraju svakog radnog dana u toku obračunskog perioda koji prethodi periodu održavanja, uvećani za obračunate kamate, naknade i provizije koje su dospjele na plaćanje. Obračunski period (period obračuna obaveznih rezervi) započinje svakog mjeseca u dane prvog, jedanaestog i dvadesetprvog, a završava se desetog, dvadesetog i poslednjeg dana u mjesecu.

Centralna banka na računu rezervi banke u obračunskom periodu na iznos sredstava obavezne rezerve ne obračunava naknadu, a na iznos sredstava iznad obavezene rezerve obračunava naknadu po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate).

Ukoliko u toku perioda održavanja dođe do promjene vrijednosti Deposit Facility Rate, primjenjivaće se stopa koja je važila na prvi dan perioda održavanja tokom kojeg je došlo do promjene Deposit Facility Rate.

Stupanjem na snagu Zakona o bankama Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske broj 4/17) obaveza izvještavanja o posebnoj rezervi u okviru računa obavezne rezerve je prestala da važi 26.01.2017.godine.

Obavezna rezerva u decembru 2018. godine, odnosno obavezna rezerva poslednje dekade mjeseca decembra 2018. godine (21.12.-31.12.2018. godine) iznosila je 14.048 KM hiljada i bila je usklađena sa navedenom Odlukom CBBiH.

Odlukom se utvrđuje jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10% koju CBBiH primjenjuje na osnovicu za obračun obavezne rezerve.

Ovom Odlukom, osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira na to u kojoj se valuti nalaze.

Pregled razlika između pozicije Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke i izvještaja o tokovima gotovine na dan 31. decembar 2018. godine dat je u sledećoj tabeli.

	Bilans stanja	Izvještaj o tokovima gotovine	Razlika
U KM			
Obavezna rezerva	15,580	15,580	-
Sredstva preko obavezne rezerve	16,286	16,286	-
Gotovina u blagajni	4,317	4,317	-
	36,183	36,183	-
U stranoj valutu			
Gotovina u blagajni	3,861	3,861	-
Devizni računi kod domaćih i stranih banaka	-	29,047	(29,047)
Ostala novčana sredstva - Centralna banka	315	315	-
	4,176	33,223	-
Zlato i ostali plemeniti metali	42	42	-
Stanje 31. decembra 2018. godine	40,401	69,448	(29,047)

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

14. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Pregled razlika između pozicije Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke i izvještaja o tokovima gotovine na dan 31. decembar 2017. godine dat je u sledećoj tabeli.

	Bilans stanja	Izveštaj o tokovima gotovine	Razlika
U KM			
Obavezna rezerva	13,988	13,988	-
Sredstva preko obavezne rezerve	20,063	20,063	-
Gotovina u blagajni	5,031	5,031	-
	39,082	39,082	-
U stranoj valuti			
Gotovina u blagajni	4,625	4,625	-
Devizni računi kod domaćih i stranih banaka	-	12,934	(12,934)
Ostala novčana sredstva - Centralna banka	506	506	-
	5,131	5,131	-
Zlato i ostali plemeniti metali	42	42	-
Stanje 31. decembra 2017. godine	44,255	57,189	(12,934)

15. KREDITI I PLASMANI BANKAMA

	Stanje prije knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	31.12.2018.	31.12.2017.
Devizni računi kod inostranih banaka	28,990	-	28,990	9,775
Devizni računi kod domaćih banaka	57	-	57	3,159
	29,047	-	29,047	12,934
Krediti bankama i drugim finansijskim organizacijama u KM (Napomena 18)				
Dati depoziti u stranoj valuti	636	-	636	466
	279	-	279	267
	915	-	915	733
Kamata	274	-	274	273
Bruto krediti i potraživanja	30,236	-	30,236	13,940
Minus: Ispravka vrijednosti (Napomena 8)				
- deviznih računa kod inostranih banaka	-	(87)	(87)	-
- kredita bankama i drugim finansijskim institucijama	(218)	184	(34)	(57)
- datih depozita u stranoj valuti	-	(1)	(1)	-
- kamata	(274)	-	(274)	(274)
	(492)	96	(396)	(331)
Stanje na dan	29,744	96	29,840	13,609

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

15. KREDITI I PLASMANI BANKAMA (Nastavak)

Krediti dati bankama i drugim finansijskim organizacijama se uglavnom odnose na dospjeli kratkoročne kredite.

Ostali plasmani bankama predstavljaju dugoročni depozit u stranoj valuti (279 hilj.KM) koji se odnosi na kartičarsko poslovanje (namjenski depozit).

Koncentracija kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija u neto iznosu, na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine, prikazana je kako sledi

	Stanje prije knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	31.12.2018.	31.12.2017.
Ostale banke	29,326	(88)	29,238	13,200
Druge finansijske organizacije	418	184	602	409
Stanje na dan	29,744	96	29,840	13,609

16. KREDITI I PLASMANI KOMITENTIMA

	Stanje prije knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	31.12.2018.	31.12.2017.
Krediti komitentima u KM	107,298	-	107,298	103,466
Potraživanja po osnovu kamata i naknada	14,910	-	14,910	15,690
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu	102	-	102	75
Ukupno krediti i potraživanja	122,310	-	122,310	119,231
<i>Minus: Ispravka vrijednosti (Napomena 8)</i>				
– kredita komitentima	(13,909)	(3,122)	(17,031)	(12,195)
– potraživanja za kamatu i naknadu	(14,716)	48	(14,668)	(15,372)
	(28,625)	(3,074)	(31,699)	(27,567)
Stanje na dan	93,685	(3,074)	90,611	91,664

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

16. KREDITI I PLASMANI KOMITENTIMA (Nastavak)

(a) Pregled po vrstama kredita komitentima

Pregled po vrstama kredita komitentima prema ugovorenom roku dospijeća prikazan je kako slijedi:

	31.12.2018.			31.12.2017.			U hiljadama KM
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U domaćoj valuti							
<i>Dati krediti:</i>							
- javna preduzeća	1,702	49	1,751	416	8	424	
- druga preduzeća	26,306	36,557	62,863	28,154	33,043	61,197	
- preduzetnici	1,756	3,398	5,154	1,884	3,495	5,379	
- javni sektor	-	1,200	1,200	-	1,200	1,200	
- stanovništvo	7,183	29,783	36,966	7,956	27,776	35,732	
- drugi komitenti	-	-	-	-	-	-	
Stanje na dan	36,947	70,987	107,934	38,410	65,522	103,932	

U gornjoj tabeli su prikazani krediti bankama i drugim finansijskim organizacijama (Napomena 15) u iznosu od 636 hiljada KM (31. decembar 2017: 466 hiljada KM) i krediti komitentima u iznosu od 107,298 hiljada KM (31. decembar 2017: 103,466 hiljada KM).

Kratkoročni krediti odobreni pravnim licima i preduzetnicima na period do 12 meseci za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine, prerađivačke industrije, građevinarstva, usluga i turizma, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene, uz kamatne stope koje su se kretale u rasponu od 2% do 12%

Kratkoročni krediti odobravani su stanovništvu na period do 1 godine, uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 1,5% do 12,50%

Kamatna stopa na dozvoljena prekoračenja na računima građana iznosi do 13,95% na godišnjem nivou.

Kamatna stopa na kreditne kartice iznosi 13,50%

Dugoročni krediti u KM odobreni pravnim licima i preduzetnicima na period od 1 do 20 godina uz kamatne stope u rasponu od 2% do 13%

Dugoročni krediti odobravani su stanovništvu u KM na period od 13 do 300 meseci uz kamatnu stopu na godišnjem nivou od 1,50% do 14%

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

16. KREDITI I PLASMANI KOMITENTIMA (Nastavak)

(a) Pregled po vrstama kredita komitentima (Nastavak)

Ročnost dospelih kredita bankama i komitentima prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine, je sledeća:

Struktura *dospelih potraživanja* prikazana je kako sledi:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Do 1 meseca	455	736
Od 1 do 3 meseca	323	195
Od 3 do 12 meseci	1,711	811
Preko 1 godine	<u>17,827</u>	<u>17,583</u>
 Stanje na dan	 <u>20,316</u>	 <u>19,325</u>

(b) Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata

Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata, prikazanih u **neto iznosu** na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	Stanje pre knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	U hiljadama KM	
			31.12.2018.	31.12.2017.
Rudarstvo, energetika i prerađivačka industrija	20,217	779	19,438	23,046
Trgovina	6,970	349	6,621	5,455
Poljoprivreda, lov, ribolov i šumarstvo	5,997	0	5,997	3,458
Građevinarstvo	5,956	0	5,956	8,029
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	4,436	0	4,436	3,489
Stanovništvo	37,695	1,546	36,149	37,009
Državna administracija i druge javne usluge	1,190	-	1,190	1,174
Ostalo	<u>11,345</u>	<u>264</u>	<u>11,081</u>	<u>10,020</u>
 Stanje na dan	 <u>93,806</u>	 <u>2,938</u>	 <u>90,868</u>	 <u>91,680</u>

17. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

Na dan 31. decembra 2018. godine, državne hartije od vrijednosti (kuponske obveznice) denominovane u stranoj valuti iznose 601 hiljadu KM uz kamatnu stopu od 2,5% godišnje i rok dospijeća 5 godina.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

18. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA

	Zemljište	Gradevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Sredstva u pripremi i avansi	Osnovna nekretnine, postrojenja i oprema	Ukupno	Investicione nekretnine	Nematerijalna imovina
Nabavna/revalorizovana vrednost								
1. januar 2017. godine	1,607	16,598	3,939	422	22,566	2,416	938	
Povećanja	-	-	154	-	154	-	-	20
Efekat procene vrijednosti	-	-	-	-	-	-	(8)	-
Rashodovanje	(15)	-	(112)	-	(127)	-	-	-
Stanje na dan								
31. decembra 2017. godine	1,592	16,598	3,981	422	22,593	2,408	958	
Povećanja	-	-	8	29	37	-	-	128
Efekat procene vrijednosti	(288)	(5,907)	-	-	(6,195)	(56)	-	-
Rashodovanje	-	-	29	(29)	-	-	-	-
Prodaja	(15)	-	-	-	(15)	-	-	-
Stanje na dan								
31. decembra 2018. godine	1,289	10,691	4,018	422	16,420	2,352	1,086	
Akumulirana ispravka vrijednosti								
1. januar 2017. godine	-	6,247	1,967	-	8,214	-	-	790
Amortizacija (Napomena 10)	-	217	646	-	863	-	-	178
Povećanja	-	-	124	-	124	-	-	-
Rashodovanje	-	-	-	-	-	-	-	(219)
Stanje na dan								
31. decembra 2017. godine	-	6,464	2,737	-	9,201	-	-	749
Amortizacija (Napomena 10)	-	190	504	-	694	-	-	104
Rashodovanje	-	-	3	-	3	-	-	-
Efekat procene vrijednosti	-	(2,723)	-	-	(2,723)	-	-	-
Stanje na dan								
31. decembra 2018. godine	-	3,931	3,244	-	7,175	-	-	853
Neotpisana vrijednost na dan:								
- 31. decembra 2018. godine		1,289	6,760	774	422	9,245	2,352	233
- 31. decembra 2017. godine		1,592	10,134	1,244	422	13,392	2,408	209

Na dan 31. decembra 2018. godine, građevinski objekti Banke iskazani su po procjenjenoj fer vrijednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača na dan 31. septembra 2018. godine, pri čemu je sadašnja vrijednost umanjena za 3,472 hilj.KM.

Efekat procjene knjižen je kao umanjenje revalorizacione rezerve u iznosu od 3,280 hiljada KM (Napomena 24.a/ii/), dok je razlika do punog umanjenja sadašnje vrijednosti nekretnina (iznos od 192 hiljade KM) prikazana kao rashod od umanjenja vrijednosti imovine (Napomena 12).

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

18. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA (Nastavak)

Primjenjeni metodi procjene nekretnina

Procjena nekretnina Banke koja se sastoji od zemljišta, gradjevinskih objekata, infrastrukture, instalacija i lokacijskih poboljšanja i opreme obuhvatila je obilazak i procjenjivanje imovine, razgovor sa osobljem zaduženim za konkretnu imovinu, pregled raspoložive tehničke dokumentacije i planova, razgovora sa licima upoznatim sa troškovima izgradnje na tom području (građevinskim firmama), pregled dodatnih informacija sa tržišta nekretnina, troškova izgradnje i zakupa.

Za procjenu zemljišta korišten je tržišni pristup, odnosno metod direktnog upoređivanja cijena. Za procjenu građevinskih objekata korišten je tržišni pristup, a tamo gde nije bilo moguće pribaviti podatke sa tržišta o uporednim cijenama, korišten je troškovni pristup.

Procjena zemljišta

Zemljište banke procijenjeno je korišćenjem tržišnog metoda, odnosno metoda direktnog upoređivanja cijena. Vrijednost zemljišta je određena na osnovu upoređivanja sa cijenama koje su ostvarene u kupoprodajnim transakcijama u neposrednoj prošlosti.

Procjena zemljišta na osnovu ostvarenih kupoprodajnih transakcija se bazira na raspoloživim podacima o ostvarenim transakcijama za zemljište sličnog tipa, vrste i namjene. Tamo gdje ne postoje raspoloživi podaci za slični ili isti tip, vrstu ili namjenu zemljišta, procjenjivaci su prilagodili tržišnu cijenu koja reflektuje specifičnosti zemljišta koje je predmet procjene. Pored toga, procjenjivaci su obišli lokacije i izvršili uvid i u listove nepokretnosti da bi upotpunili podatke o specifičnostima zemljišta koje je predmet procjene. Svako zemljište je posebno procijenjeno u skladu sa kategorijom i ostalim karakteristikama koje su konstatovane ili upisane u listove nepokretnosti.

Procjena građevinskih objekata

Fer (poštena) vrijednost građevinskih objekata utvrđuje se vrednovanjem osnovnih i korektivnih elemenata objekta.

Osnovni elementi su:

1. korisna površina objekta,
2. prosjecna tržišna cijena kvadratnog metra objekta na dan 31. decembra godine koja prethodi godini procjene,
3. prosjecna kupoprodajna cijena,
4. starost objekta.

Korektivni elementi su:

1. lokacija objekta,
2. kvalitet objekta.

Na dan 31. decembra 2018. godine Banka vodi spor zbog tereta nad imovinom u Brčko Distriktu uz očekivanje pozitivnog ishoda spora.

Na osnovu procene rukovodstva Banke, nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja na dan 31. decembra 2018. godine nisu obezvredeni.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

19. OSTALA SREDSTVA I SREDSTVA STEČENA NAPLATOM POTRAŽIVANJA

a) Ostala sredstva

	Stanje prije knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	31.12.2018.	31.12.2017.
U domaćoj valuti				
Potraživanja od zaposlenih	10	-	10	4
Potraživanja za pretplaćene ostale poreze i doprinose	87	-	87	116
Ostala potraživanja	3,164	-	3,164	1,632
Unapred plaćeni troškovi i ostala razgraničenja	56	-	56	45
Zalihe	95	-	95	121
Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja	442	-	442	811
	3,854	-	3,854	2,729
U stranoj valuti				
Potraživanja od zaposlenih	106	-	106	-
Razgraničeni troškovi u stranoj valuti	-	-	-	6
	106	-	106	6
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>				
– ostalih sredstava (Napomena 8)	(375)	(56)	(431)	(516)
– sredstava stečenih naplatom potraživanja	(59)	-	(59)	-
– zaliha	(6)	-	(6)	(6)
	(440)	(56)	(496)	(522)
Stanje na dan	3,520	(56)	3,464	2,213

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

19. OSTALA SREDSTVA I SREDSTVA STEČENA NAPLATOM POTRAŽIVANJA (Nastavak)

- b) Promene na materijalnim vrednostima stečenim naplatom potraživanja (u iznosu od 442 hiljade KM na dan 31. decembra 2018. godine i u iznosu od 811 hiljada KM na dan 31. decembra 2017. godine) i sredstvima stečenim naplatom potraživanja (u iznosu od 2,467 hiljade KM na dan 31. decembra 2018. godine i u iznosu od 9,905 hiljada KM na dan 31. decembra 2017. godine) prikazane su u naredno tabeli:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Stanja na početku godine	10.716	11.688
Nove nabavke	2.254	785
Prodaja i otuđenje	(4.478)	(1.757)
Svođenje na 1 KM	(5.583)	-
Stanje na dan	2.909	10.716

U 2018. godini Banka je stečenu materijalnu imovinu u iznosu od 5,583 hiljade KM koju nije prodala u roku od 2 godine od dana sticanja svela na tehničku vrijednost 1KM (Napomena 12). Na dan 31. decembra 2018.godine vrijednost imovine stečene naplatom potraživanja iznosi 2.909 hiljada KM, od čega se 29 hiljada KM odnosi na pokretnu imovinu stečenu naplatom potraživanja.

20. DEPOZITI BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Transakcioni depoziti	150	93
Ostali depoziti	8,840	-
Obaveze po osnovu kamata i naknada	73	53
Stanje na dan	9,063	146

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

21. DEPOZITI KOMITENATA I OBAVEZE PO KREDITIMA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Transakcioni depoziti (a)	66,592	63,540
Ostali depoziti (b)	64,713	65,862
Obaveze po osnovu kamata i naknada (d)	16	9
	<u>131,321</u>	<u>129,411</u>
Primljeni krediti (c)	17,810	10,973
Stanje na dan	<u>149,131</u>	<u>140,384</u>

(a) Transakcioni depoziti

	<u>31.12.2018.</u>			<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>		
	U KM	U stranoj valutu	Ukupno	U KM	U stranoj valutu	Ukupno
Preduzeća	7,201	1,530	8,731	9,010	995	10,005
Javni sektor	2,817	3	2,820	4,396	8	4,404
Stanovništvo	33,131	17,873	51,004	29,033	16,120	45,153
Drugi komitenti	3,992	45	4,037	3,840	138	3,978
Stanje na dan	<u>47,141</u>	<u>19,451</u>	<u>66,592</u>	<u>46,279</u>	<u>17,261</u>	<u>63,540</u>

(b) Ostali depoziti

Analiza ostalih depozita prema **ugovorenom roku dospeća:**

	<u>31.12.2018.</u>			<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U KM:						
Štedni depoziti	645	18,353	18,998	819	18,260	19,079
Namjenski depoziti	728	835	1,563	123	797	920
Ukupno	<u>1,373</u>	<u>19,188</u>	<u>20,561</u>	<u>942</u>	<u>19,057</u>	<u>19,999</u>
U stranoj valuti:						
Štedni depoziti	1,010	42,486	43,496	1150	42,896	44,046
Namjenski depoziti	391	265	656	1,586	231	1,817
Ukupno	<u>1,401</u>	<u>42,751</u>	<u>44,152</u>	<u>2,736</u>	<u>43,127</u>	<u>45,863</u>
Stanje na dan	<u>2,774</u>	<u>61,939</u>	<u>64,713</u>	<u>3,678</u>	<u>62,184</u>	<u>65,862</u>

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

21. DEPOZITI KOMITENATA I OBAVEZE PO KREDITIMA (Nastavak)

(b) Ostali depoziti (Nastavak)

Na tekuće račune stanovništva u KM Banka nije plaćala kamatu kao ni na žiro račune fizičkih lica.

Na devizne račune po viđenju stanovništva obračunava se kamata po stopi od 0% na godišnjem nivou.

Depoziti po viđenju u KM, najvećim delom, predstavljaju stanja namjenskih računa preduzeća, državnih i drugih organizacija koji su nekamatonosni.

KM štedni nenamjenski oročeni računi su deponovani uz godišnju kamatnu stopu od 0% do 6%. Devizni štedni nenamjenski oročeni računi su deponovani uz godišnju kamatnu stopu od 0% do 5,1%.

Kratkoročni oročeni depoziti u KM su deponovani uz kamatne stope u rasponu od 0% do 3,6% na godišnjem nivou, u zavisnosti od datuma dospeća.

Kratkoročno oročeni devizni depoziti oročavani su na period od 1 meseca do 1 godine po kamatnoj stopi koja se kretala od 0% do 3,6% na godišnjem nivou.

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Preduzeća	1,779	2,380
Javni sektor	-	400
Stanovništvo	62,927	63,075
Drugi komitenti	7	7
Stanje na dan	64,713	65,862

(c) Primljeni krediti

	31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske a.d. Istočno Novo Sarajevo	4,449	860
Međunarodni fond za razvoj poljoprivrede (IFAD)	303	303
Brčko distrikt BiH	99	182
Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banjaluka	8,475	5,735
Fond stanovanja Republike Srpske a.d. Banjaluka	4,484	3,893
Stanje na dan	17,810	10,973

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

22. REZERVISANJA

	Stanje prije knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (a)	293	(180)	113	335
Rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju i ostala primanja zaposlenih (b)	175	-	175	175
Rezervisanja za sudske sporove (c)	47	-	47	55
Stanje na dan	515	(180)	335	565

- (a) Prema Metodologiji za procenu obezvređenja bilanske aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stawkama, rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu (garancije, avale, akreditive, obaveze za nepovučene kredite i dr.) Banka vrši po istom principu kao i za bilansnu aktivu na nivou klijenta.
- (b) U skladu sa zahtjevima IAS 19 "Naknade zaposlenima", Banka vrši aktuarski obračun rezervisanja kako bi se utvrdila sadašnja vrijednost akumuliranih prava zaposlenih za otpremine. Banka je obavezna da zaposlenima, pri odlasku u penziju isplati otpremnine u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima kao i Pravilnikom o radu Banke.

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrijednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa i ostale prepostavke objelodanjene u Napomeni 3.6.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

22. REZERVISANJA (Nastavak)

- (c) Rezervisanja po osnovu sudske sporove objelodanjena su u Napomeni 29.

Promjene na rezervisanim u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi		
Stanje na početku godine	335	325
Rezervisanja u toku godine (Napomena 8)	558	796
Ukidanje rezervisanja (Napomena 8)	(600)	(786)
<i>Efekat prve primjene MSFI 9</i>	<i>(180)</i>	<i>-</i>
Stanje na kraju godine	113	335
Rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju i ostala primanja zaposlenih		
Stanje na početku godine	175	175
Isplate po osnovu isplaćenih otpremnina za odlazak u penziju	(4)	(81)
Aktuarski dobici / (gubici)	(19)	20
Rezervisanja u toku godine	23	61
Stanje na kraju godine	175	175
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	55	95
Ukidanje rezervisanja	(8)	(40)
Stanje na kraju godine	47	55
Stanje na dan	335	565

23. OSTALE OBAVEZE I PVR

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Obaveze prema dobavljačima	242	241
Primljeni avansi	55	46
Obaveze po ostalim osnovama u obračunu	214	222
Ostale obaveze	50	98
Obaveze za porez na dodatu vrednost	10	6
Obaveze za druge poreze i doprinose	11	11
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	25	33
Razgraničeni prihodi od kamata	2,366	2,592
Stanje na dan	2,973	3,249

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

23. OSTALE OBAVEZE I PVR (Nastavak)

(e) Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu

	31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
U KM	1,305	1,237
U stranoj valuti	1,061	1,355
Stanje na dan	2,366	2,592

24. KAPITAL

(a) Struktura kapitala Banke

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako sledi:

	Stanje prije IFRS 9 31.12.2018.	Korekcija IFRS 9	U hiljadama KM	
			31.12.2018.	31.12.2017.
Akcijski kapital - obične akcije				
/i/preferencijalne	25,744	-	25,744	25,744
Revalorizacione rezerve /ii/	1,394	-	1,394	4,735
Dobitak iz ranijih godina /iii/	1,915	-	1,915	1,744
Dobitak/(gubitak) tekuće godine /iv/	(10,830)	-	(10,830)	58
Formirane rezerve	1,328	(1,325)	3	1,329
Stanje na dan	19,551	(1,325)	18,226	33,610

Banka je otvoreno akcionarsko društvo, odnosno akcionarsko društvo čijim se akcijama javno trguje.

/i/ Akcijski kapital

Na dan 31. decembra 2018. godine upisani i uplaćeni kapital Banke iznosi 25,744 hiljada KM i sastoji se od 19744 običnih akcija (pojedinačne nominalne vrijednosti od 1 KM) i 6,000 prioritetnih akcija (pojedinačne nominalne vrijednosti od 1 KM).

Na većinske akcionare Banke u strukturi akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2018. godine odnosi se 79,02% akcijskog kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

24. KAPITAL (Nastavak)**(a) Struktura kapitala Banke (Nastavak)****/i/ Akcijski kapital (Nastavak)**

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2018. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
Miroslava Pavlović	10,849	42,14%
Slobodan Pavlović	4,837	18,79%
Kompanija Slobomir	4,656	18,09%
Fond za restituciju RS	2,500	9,71%
Akcijski fond RS	2,500	9,71%
Ostali akcionari	402	1,56%
	25,744	100%

Imaoci običnih akcija odgovaraju za obaveze i snose rizik poslovanja Banke srazmjerno broju akcija kojima raspolažu. Akcije se mogu prenositi na druga lica u skladu sa odredbama Ugovora o osnivanju. Vlasnici običnih i preferencijalnih akcija imaju pravo na dividendu. Od ukupnog akcionarskog kapitala od 25,744 hiljade KM na preferencijalne akcije se odnosi 6.000 hiljada KM (Fond za restituciju RS 2,500 akcija; Akcijski fond RS 2,500 akcija; Slobodan Pavlović 500 akcija i Miroslava Pavlović 500 akcija). Preostali iznos od 19,744 hiljade KM odnosi se na obične akcije.

Aкционari koji imaju 5% ili više akcija sa glasačkim pravima prema Izvještaju iz Knjige akcionara na dan 22.02.2019. godine:

1. Miroslava Pavlović 52.413 % -
2. Batagon International AG 28.857 % -
3. Kompanija Slobomir ad Slobomir, Bijeljina 15.835 %

/ii/ Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve koje na dan 31. decembra 2018. godine iznose 1,394 hiljada KM (31. decembar 2017. godine: 4,735 hiljada KM) umanjene su kao rezultat efekata procjene na niže građevinskih objekata i zemljišta na dan 31. avgusta 2018. godine za 3,280 hiljada KM. Razlika do punog umanjenja sadašnje vrijednosti nekretnina (iznos od 3,472 hiljada KM) predstavlja je rashod od umanjenja vrijednosti imovine (Napoemena 12 - 192 hiljade KM).

/iii/ Dobitak iz ranijih godina

Neraspoređeni dobitak iz ranijih godina iznosi 1,915 hiljade KM i rezultat je dobitka ostvarenog u 2017. godinu u iznosu od 58 hiljada KM i dobitka iz ranijih godina u iznosu od 1,745 hiljada KM, korigovanog (smanjenog) za ispravke koje se odnose na 2017. godinu u iznosu od 61 hiljadu KM po osnovu više obračunatih troškova amortizacije u prethodnoj godini i dobitke perioda priznate direktno u kapitalu u iznosu od 51 hiljade KM.

/iv/ Dobitak/(gubitak) tekuće godine

Banka je u 2018. godini ostvarila gubitak u iznosu od 10,830 KM.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

24. KAPITAL (Nastavak)

(b) Upravljanje kapitalom

Banka kontinuirano upravlja kapitalom, koji predstavlja širi koncept od pozicije kapitala u bilansu stanja, sa ciljem da:

- obezbedi usaglašenost sa zahtevima vezanim za kapital koji su definisani od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske;
- obezbjedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja po principu "stalnosti poslovanja", uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama; i
- održi kapital na nivou koji će omogućiti budući razvoj poslovanja.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Agencija za bankarstvo republike Srpske i dostavlja kvartalne izvještaje Agenciji za banakrstvo Republike Srpske o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske je definisala sledeće limite za kapital:

- minimalni iznos kapitala od KM 15 miliona Banka je dužna da pored ispunjenja ovog uslova u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva: kapitalnog zahteva za kreditni, tržišni i operativni rizik; i
- stops regulatornog kapitala na nivou koji nije niži od 12%.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske je svojim rešenjima banci postavila poseban zahtev za održavanje stope regulatornog kapitala na nivou od 15%.

U skladu sa Strategijom upravljanja kapitalom Banke, strateški cilj Banke je održavanje pokazatelja adekvatnosti kapitala na nivou definisanom Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima.

Odgovorno lice za kontrolu i upravljanje rizicima izvještava mesečno Upravu, ALCO odbor i Nadzorni odbor o visini i strukturi kapitala, visini kapitalnih zahteva i visini pokazatelja adekvatnosti kapitala. Kapitalne zahtjeve za kreditni, operativni i devizni rizik dostavlja Sektor rizika - Odjeljenje upravljanja rizicima.

Odlukom o izračunavanju kapitala banaka ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 74/17) utvrđen je način izračunavanja kapitala Banke (osnovnog akcijskog, osnovnog i dopunskog kapitala i odbitnih stavki), kapitalnih zahtjeva i pokazatelja adekvatnosti kapitala.

25. VANBILANSNE POZICIJE

	31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Poslovi u ime i za račun trećih lica (a)	189	189
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	15,375	14,413
Preuzete opozive obaveze (c)	21,039	13,025
Druge vanbilansne pozicije (d)	<u>15,337</u>	<u>8,246</u>
 Stanje na dan	 51,940	 35,873

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

25. VANBILANSNE POZICIJE (Nastavak)

(a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

Poslovi u ime i za račun trećih lica na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 189 hiljade KM nastali su po osnovu Ugovora o komisionom kreditu između kreditora Slobodana Pavlovića i korisnika kredita "Slobomir P Univerzitet", Bijeljina u iznosu od 80 hiljada KM i Ugovora o komisionom kreditu između kreditora Slobodana Pavlovića i korisnika kredita "Slobomir P Univerzitet", Bijeljina u iznosu od 109 hiljada KM što čini navedeni iznos od 189 hiljada KM.

(b) Garancije i ostale preuzete i potencijalne obaveze

Akreditivi i garancije obavezuju Banku da izvrši plaćanje u korist korisnika istih ukoliko se za to ispune potrebni uslovi, uobičajeno u vezi sa uvozom i izvozom robe. Garancije i akreditivi nose isti tip rizika za Banku kao i krediti.

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite, revolving kredite i kreditne kartice. Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi sa istekom. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći prije povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Potencijalni kreditni gubitak je manji od ukupnih neiskorišćenih obaveza iz razloga što je većina obaveza potencijalna i zavisi od ispunjenja određenih uslova od strane klijenta.

Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorišćenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

	31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Plative garancije:		
- u KM	3,374	2,808
- u stranoj valuti	106	113
	<u>3,480</u>	<u>2,921</u>
Činidbene garancije:		
- u KM	7,612	7,051
- u stranoj valuti	-	18
	<u>7,612</u>	<u>7,069</u>
Preuzete neopozive obaveze:		
- neiskorišćeni okvirni krediti	3,062	2,943
- neiskorišćeni minusi po tekućim računima	782	911
- neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	440	570
- neiskorišćeni okviri po garancijama i akreditivima	-	-
- preuzete obaveze i potraživanja domaće banke	-	-
- preuzete obaveze i potraživanja CBBIH	-	-
	<u>4,284</u>	<u>4,424</u>
Nepokriveni akreditivi		
Stanje na dan	<u>15,375</u>	<u>14,413</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

25. VANBILANSNE POZICIJE (Nastavak)

(b) Garancije i ostale preuzete i potencijalne obaveze (Nastavak)

Banka vrši rezervisanja za potencijalne gubitke po garancijama i ostaloj rizičnoj vanbilansnoj aktivi shodno odlukama regulatora i usvojenoj računovodstvenoj politici. Kao što je objelodanjeno u Napomeni 22, na dan 31. decembra 2018. godine formirana rezerva za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznosi 293 hiljadu KM (31. decembar 2017. godine 335 hiljada KM), a nakon korekcije po MSFI 9 u iznosu od 180 hilj. KM, stanje na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 113 hiljada KM.

(c) Preuzete opozive obaveze

Preuzete opozive obaveze u iznosu od 21,039 hiljada KM na dan 31. decembra 2018. godine (31. decembar 2017. godine: 13,025 hiljada KM) odnose se na opozive obaveze po plasmanima-ovirne hipoteke.

(d) Druge vanbilansne pozicije

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Vanbilansni revolving fond IFAD-a	302	294
Potraživanja po suspendovanoj kamati	1,816	1,795
Druga vanbilansna aktiva	12,782	5,701
Interna evidencija kredita u sudskom procesu	437	456
 Stanje na dan	15,337	8,246

Na dan 31. decembra 2018. godine ostale vanbilansne pozicije u iznosu od 15.337 hiljada KM se najvećim delom odnose na evidenciju stečene imovine kroz sudske procese (6,606 hiljada KM) koja je u redovnom bilansu svedena na tehničku vrijednost od 1KM, dok se 4,000 hiljada KM odnosi na međubankarske ugovore za obezbeđenje likvidnosti u vanrednim situacijama.

(e) Kreditno rizične vanbilansne stavke

Pregled kreditno rizičnih i nerizičnih vanbilansnih stavki Banke na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine dat je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Garancije	11,092	9,989
Preuzete neopozive obaveze i nepokriveni akreditivi	4,283	4,424
 Stanje na dan	15,375	14,413

Od navedenih vanbilansnih stavki, garancije su umanjene obezbjeđenje depozitima u iznosu od 1,414 hilj.KM.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

26. OBJELODANJIVANJE ODNOŠA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima, zaposlenima i drugim povezanim licima.

- (a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Dati krediti:		
Bruto krediti odobreni povezanim pravnim licima:		
- AQUA CITY DOO	220	220
- DRINA RIVER BRIDGE	31	36
- GRAFAM DD BRCKO	306	306
- KOMPANIJA SLOBOMIR AD	3,295	3,294
- RADIO TELEVIZIJA SLOBOMIR	20	35
- SLOBOMIR P UNIVERZITET	3,106	3,126
- IBD DD	40	53
	<u>7,018</u>	<u>7,070</u>
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>		
- AQUA CITY DOO	(220)	(220)
- DRINA RIVER BRIDGE	-	(1)
- GRAFAM DD BRCKO	(104)	(143)
- KOMPANIJA SLOBOMIR AD	(1,204)	(1,072)
- RADIO TELEVIZIJA SLOBOMIR	-	(1)
- SLOBOMIR P UNIVERZITET	(970)	(951)
- IBD DD	(40)	(25)
	<u>(2,538)</u>	<u>(2413)</u>
	<u>4,480</u>	<u>4,657</u>
Krediti odobreni članovima Uprave, Nadzornog i ostalih odbora Banke, bruto	266	323
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	(37)	(66)
	<u>229</u>	<u>257</u>
Ukupno	<u>4,709</u>	<u>4,914</u>
 Depoziti i primljeni krediti:		
Depoziti i krediti povezanih pravnih lica:		
- IBD DD	2	2
- RADIO TELEVIZIJA SLOBOMIR	26	23
- SLOBOMIR P UNIVERZITET	6	10
- KOMPANIJA SLOBOMIR	3	0
- GRAFAM	10	10
Depoziti članova Upravnog, Izvršnog i ostalih odbora Banke	66	35
Ukupno	<u>113</u>	<u>80</u>

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

26. OBJELODANJIVANJE ODNOŠA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

- (a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine (Nastavak)

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine i u 2017. godini dati krediti i depoziti povezanim pravnim licima, članovima Izvršnog, Upravnog odbora i ostalih odbora Banke obuhvataju potraživanja po osnovu kreditnih kartica, minusa po tekućim računima i odobrenih kredita. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po uobičajenim komercijalnim uslovima.

- (b) Prihodi od kamata, naknada i provizija ostvareni iz transakcija sa povezanim licima u periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine su iznosili 455 hiljada KM (1. januar - 31. decembar 2017. godine: 761 hiljada KM), dok su rashodi od kamata, naknada i provizija iznosili 0 hiljade KM (1. januar - 31. decembar 2017. godine: 0 hiljada KM).
- (c) Zarade i naknade zarada članova Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i Uprave Banke u periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. i 2017. godine godine, prikazane su u sledećoj tabeli u bruto i neto iznosima:

	U hiljadama KM	U hiljadama KM
	01.01.-	01.01.-
	31.12.2018.	31.12.2017.
Bruto zarade i naknade zarada članova		
Nadzornog odbora	113	79
Naknade članovima Odbora za reviziju	76	75
Naknade članovima Uprave Banke	268	295
Ukupno Bruto	457	449
 Neto zarade i naknade zarada članova		
Nadzornog odbora	68	48
Naknade članovima Odbora za reviziju	46	45
Naknade članovima Uprave Banke	163	180
Ukupno Neto	277	273

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA

U skladu sa obimom i strukturom poslovanja Banka je uspostavila adekvatan sistem upravljanja rizicima, koji se odnosi na upravljanje svim vrstama rizika, posebno u delu značajnih rizika kojima je izložena ili koji se mogu javiti u poslovanju.

U 2018. godini izvršena je implementacija Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) 9 "Finansijski instrumenti".

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Ciljevi i principi upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima Banka je uspostavila kroz:

- utvrđenu strategiju upravljanja rizicima;
- definisane politike i procedure upravljanja rizicima koje obuhvataju identifikaciju, mjerjenje/procjenu, nadzor, izvještavanje i kontrolu rizika;
- utvrđenu organizacionu strukturu koja jasno definiše uloge i odgovornosti pojedinaca koji su uključeni u preuzimanje rizika, upravljanje rizicima kao i nadzor nad adekvatnošću upravljanja rizicima;
- nezavisnost funkcije upravljanja rizicima od ostalih poslovnih aktivnosti;
- adekvatan informacioni sistem koji obezbeđuje protok informacija od operativnog nivoa do najvišeg rukovodstva kao i sistem za obavještavanje o svim uočenim odstupanjima;
- adekvatan sistem unutrašnjih kontrola;
- definisan proces interne procene adekvatnosti kapitala Banke; i
- sistem izveštavanja o izloženosti Banke rizicima koji obuhvata intreno izveštavanje i izvještavanje spoljnih korisnika, a posebno Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Nadležnosti

Nadzorni odbor i Upravni odbor Banke nadležni su za uspostavljanje sistema i nadzor nad sistemom upravljanja rizicima u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, politikom i principima Banke i najboljom praksom upravljanja rizicima.

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima obezbeđena je funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti. Pored organa upravljanja, formirani su i posebni odbori Banke nadležni su za upravljanje rizikom saglasno internim aktima koji se odnose na njihov rad.

Nadležni organizacioni dijelovi Banke kontinuirano prate i propise i promjene u regulativi, analiziraju njihov uticaj na poziciju Banke po pitanju izloženosti rizicima i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa propisanim i usvojenim okvirima.

Organizacioni delovi nadležni za monitoring pojedinačnih rizika u okviru svojih nadležnosti kontinuirano prate indikatore i pokazatelje pojedinih kategorija rizika, vrše merenje, kontrolu i izvještavanje nadležnih odbora Banke, u skladu sa uspostavljenim sistemom utvrđenim internim aktima kojima se reguliše upravljanje rizicima.

27.1. Kreditni rizik

Banka upravlja kreditnim rizikom pojedinačnog dužnika, rizikom portfolija što uključuje aktivno upravljanje sredstvima obezbeđenja, a kroz upravljanje:

- rizikom neizvršenja (default risk) - rizik neizmirenja obaveza od strane dužnika; i
- rizikom promjene kvaliteta potraživanja (downgrade risk) - rizik pogoršanja kreditnog rejtinga dužnika.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom je usko povezano, odnosno uključuje i analize koje se odnose na identifikaciju i upravljanje:

- kreditno-deviznim rizikom koji nastaje usled uticaja značajnog rasta deviznog kursa na kreditnu sposobnost dužnika, uključujući veću izloženost riziku klijenata sa neusklađenom valutnom strukturu potraživanja/prihoda i obaveza;
- rizikom koncentracije koji proizlazi iz izloženosti prema licima i grupi povezanih lica i velikih izloženosti, kao i rizikom koncentracije koji proizlazi iz koncentracije izloženosti pojedinim faktorima rizika: privredne grane, geografska područja, vrsta proizvoda i aktivnosti, instrumenti kreditne zaštite i slično;
- rizikom zemlje indirektno imajući u vidu strukturu izloženosti Banke prema klijentima rezidentima; i
- kreditnim rizikom koji je indukovani kamatnim rizikom, praćenjem pozicija koje su izvor ovog rizika.

Upravljanje kreditnim rizikom

U cilju postizanja delotvornog okvira za upravljanje kreditnim rizikom Banka je definisala osnovne komponente kao što sledi:

- uspostavljanje sistema i nadzor nad sistemom koji sprovodi Upravni odbor i više rukovodstvo;
- jasna podela nadležnosti i odgovornosti u procesu upravljanja; i
- adekvatna primena sistema upravljanja i odgovarajućih politika i procedura.

Proces upravljanja kreditnim rizikom obuhvata:

- identifikaciju u skladu sa usvojenim procedurama;
- merenje i procenu korišćenjem propisanih i internih metodologija;
- praćenje i kontrolu prema utvrđenim procedurama, kao i primenu tehnika ublažavanja tog rizika, korišćenjem instrumenata kreditne zaštite;
- definisanje limita; i
- izveštavanje o izloženosti kreditnom riziku.

Cilj Banke nije da eliminiše kreditni rizik, već da preuzme isti u mjeri koja daje osnov za ostvarenje optimalnog odnosa rizika i prinosa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Mere koje Banka primenjuje u cilju upravljanja kreditnim rizikom, uključuju sledeće osnovne principe:

- stroge kriterijume selekcije;
- pouzdan proces odobravanja kredita uz primenu definisanih kriterijuma za odobravanje kredita sa propisanom ocjenom kreditne sposobnosti;
- efikasnu kreditnu administraciju i praćenje kroz adekvatno vođenje kreditnih dosjeva u skladu sa propisima i procedurama Banke, i monitoring klijenata sa stanovišta docnje u naplati kao jednog od elemenata za uočavanje prvih znakova da klijent ima problema u poslovanju;
- adekvatne kontrole u vezi sa kreditnim rizikom u odnosima sa ugovornim stranama;
- diversifikaciju rizika kroz disperziju plasmana po iznosu, granama delatnosti i klijentima vodeći računa o izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica kao i licima povezanim sa Bankom;
- spečavanje sukoba interesa;
- efikasno korišćenje i dostavljanje informacija;
- praćenje izloženosti tokom životnog veka plasmana, što se odnosi na kontrolu kreditnog procesa u toku i nakon odobravanja plasmana; i
- odlučivanje na relevantnom nivou u skladu sa definisanim limitima i nadležnostima, a posebno u slučajevima angažovanja Banke po nestandardnim uslovima.

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Tabela u nastavku predstavlja najgori scenario izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine bez uzimanja u obzir sredstava obezbjeđenja i zaštite od kreditnog rizika. Izloženosti kreditnom riziku iskazane su po neto knjigovodstvenoj vrijednosti na dan izvještavanja.

	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	U hiljadama KM	
			31.12.2018.	31.12.2017.
Izloženost kreditnom riziku po bilansnim stavkama:				
Novčana sredstva i sredstva kod centralne banke	32,181	(81)	32,100	-
Krediti i plasmani bankama	30,236	(396)	29,840	4,199
Krediti i plasmani komitentima	122,310	(31,699)	90,611	91,664
Hartije od vrijednosti	602	(1)	601	-
Ostala sredstva	4,761	(490)	4,271	4,059
Ukupno	190,090	(32,667)	157,423	99,922
Izloženost kreditnom riziku po vanbilansnim stavkama:				
Garancije	11,091	(104)	10,987	9,804
Ostale preuzete neopozive obaveze	4,284	(9)	4,275	4,274
Preuzete opozive obaveze	-	-	-	-
Ukupno	15,375	(113)	15,262	14,078
Ukupna izloženost kreditnom riziku	205,465	(32,780)	172,685	114,000

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stawkama (Nastavak)

U slučaju finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti, prikazani iznosi predstavljaju trenutnu izloženost kreditnom riziku, ali ne i maksimalnu izloženost riziku koja može nastati u budućnosti kao rezultat promena fer vrednosti.

Na dan 31. decembra 2018. godine ukupna aktiva po bilansnim potraživanjima i vanbilansnim stawkama koja se klasifikuje iznosi 205,465 hiljada KM po bruto knjigovodstvenoj vrijednosti (31. decembar 2017. godine: 142,531 hiljada KM), odnosno 172,685 hiljada KM po neto knjigovodstvenoj vrijednosti (31. decembar 2017. godine: 114,000 hiljada KM).

Ispravka vrijednosti u skladu sa IFRS 9 je obračunata u iznosu od 32,608 hiljada KM na bruto potraživanja u iznosu od 185,382 hiljade KM za bilansnu aktivu. Iznos prikazan u prethodnoj tabeli je umanjen za vrijednost učešća u iznosu od 355 hiljada KM, iznos sredstava stečenih naplatom potraživanja i zaliha u iznosu od 1,072 hiljade KM, i za iznose ostalih potraživanja u iznosu od 3,281 hiljade KM. Ispravka vrednosti koja nije obračunata u skladu sa IFRS 9 odnosi se na ispravku vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja u iznosu od 59 hiljada KM.

Rezervisanje za vanbilansnu aktivu u iznosu od 113 hiljada KM obračunato je na vrednost rizične vanbilansne aktive u iznosu od 15,307 hiljada KM, što se od cifre iskazane u prethodnoj tabeli razlikuje za 68 hiljada KM ostalih kreditno rizičnih vanbilansnih potraživanja (Napomena 25 e).

Ukupna izloženost kreditnom riziku se kontroliše uzimanjem kolaterala i garancija od klijenata pravnih lica i fizičkih lica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stawkama (Nastavak)

U narednoj tabeli je prikazane su bilansne izloženosti raspoređene u nivoje kreditnog rizika - 1, 2 i 3.

	31.12.2018.		
	Bruto izloženost	Ispравка vrijednosti i rezervisanja	Neto izloženost
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija			
Redovni plasmani	60,512	599	59,913
Nivo 1	<u>60,391</u>	<u>512</u>	<u>59,879</u>
Problematični plasmani - Nivo 3	121	87	34
Grupno procijenjeni	121	87	34
Pojedinačno procijenjeni	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata i ostala sredstva			
Redovni plasmani	79,203	3,264	75,939
Nivo 1	<u>76,229</u>	<u>2,996</u>	<u>73,233</u>
Nivo 2	2,974	268	2,706
Problematični plasmani - Nivo 3	48,789	28,743	20,046
Grupno procijenjeni	3,149	2,302	847
Pojedinačno procijenjeni	45,640	26,441	19,199
Hartije od vrijednosti - Nivo 1	602	1	601
Sredstva stečena naplatom potraživanja	984	59	925
Ukupno bilansne izloženosti	190,090	32,666	157,424
Vanbilansne izloženosti			
Redovni plasmani	15,315	103	15,212
Nivo 1	<u>15,205</u>	<u>103</u>	<u>15,102</u>
Nivo 2	110	-	110
Plasmani u statusu neizmirenja obaveza - Nivo 3	60	10	50
Grupno procijenjeni	58	10	48
Pojedinačno procijenjeni	2	-	2
Ukupno vanbilansne izloženosti	15,375	113	15,262

Napomena: Bruto izloženosti su korigovane za vremenska razgraničenja.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stawkama (Nastavak)

	31.12.2017. u 000 KM		
	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Bilansne izloženosti			
Redovni plasmani	77,452	1,369	76,081
Grupno procijenjeni	71,170	1,231	69,938
Pojedinačno procijenjeni	6,282	138	6,143
Plasmani u statusu neizmirenja obaveza			
Grupno procijenjeni	50,664	26,825	23,839
Pojedinačno procijenjeni	24,542	14,674	9,868
Sredstva stečena naplatom potraživanja	26,122	12,151	13,971
Ukupno bilansne izloženosti	112,118	28,194	99,922
Vanbilansne izloženosti			
Redovni plasmani	14,265	323	13,942
Plasmani u statusu neizmirenja obaveza	148	14	134
Grupno procijenjeni			
Pojedinačno procijenjeni			
Ukupno vanbilansne izloženosti	14,413	337	14,076

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stawkama (Nastavak)

U sledećim tabelama je prikazan pregled kreditne izloženosti (bilansno i vanbilansno) po geografskoj koncentraciji sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine:

Pregled finansijskih sredstava po geografskoj koncentraciji

31.12.2018.						U hiljadama KM	
	Republika Srpska	Slovenija	EU	Amerika	Rusija	Ukupno	
Novčana sredstva i sredstva kod centralne banke	40,320			-	-		40,320
Krediti i plasmani bankama	850	352	25,726	-	2,912		29,840
Krediti i plasmani komitentima	90,611	-	-	-	-		90,611
Hartije od vrednosti	601	-	-	-	-		601
Ostala sredstva	3,819	-	-	-	-		3,819
Garancije i ostale preuzete neopozive i opozive obaveze	15,375	-	-	-	-		15,375
Ukupno	151,576	352	25,726	-	2.912		180,566

31.12.2017.						U hiljadama KM Početno stanje	
	Republika Srpska	Slovenija	EU	Rusija	Ukupno 31.12.2017	31.12.2017	01.01.2018
Novčana sredstva i sredstva kod centralne banke	44,199	-	-	-	-		44,199
Krediti i plasmani bankama	3,834	217	9,502	56	-		13,609
Krediti i plasmani komitentima	91,664	-	-	-	-		91,664
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-		-
Ostala sredstva	2,568	-	-	-	-		2,568
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	14,413	-	-	-	-		14,413
Ukupno	156,678	217	9,502	56	-		166,453

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija

Sredstva obezbjeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Iznos i tip zahtijevanog sredstva obezbjeđenja naplate potraživanja zavisi od procjenjenog kreditnog rizika svakog komitenta. Uslovi obezbjeđenja koji prate svaki plasman su opredjeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana, kao i samim iznosom. Banka svojom internom metodologijom utvrđuje vrste kolaterala i parametre njihovog vrednovanja.

Glavne vrste kolaterala koje se uzimaju su podobni instrumenti obezbjeđenja u obliku nematerijalne i materijalne kreditne zaštite, a preovlađujući oblici su:

- za kredite pravnim licima: hipoteke na stambenim i poslovnim objektima, garancije treće strane, gotovinski depozit, zaloge na pokretnim stvarima; i
- za kredite fizičkim licima: gotovinski depozit, hipoteke na stambenim objektima i drugo.

Procjena vrijednosti ponuđenog instrumenta obezbjeđenja (zaloga na nepokretnim i pokretnim stvarima) vrši se od strane procenitelja sa liste koju je Banka odredila. Praćenje tržišne vrednosti kolaterala vrše stručne službe Banke.

Pregled kolaterala koje Banka posjeduje sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine se odnosi na:

- hipoteke u iznosu od 208.550 hiljada KM;
- ručne zaloge u iznosu od 36.539 hiljada KM; i
- depozite u iznosu od 2.201 hiljade KM.

Na dan 31. decembra 2018. godine, u korist Banke su upisane hipoteke kao sredstva obezbjeđenja potraživanja u ukupnom iznosu od 208.550 hiljada KM.

Banka za sve hipoteke posjeduje procjene dobijene od strane eksternih, nezavisnih licenciranih procenitelja koje bi se mogle koristiti kao adekvatni instrumenti obezbjeđenja. Navedeni iznos predstavlja procjenjen iznos hipoteka od strane nezavisnih eksternih procenitelja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(c) Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza

Banka posebno prati potraživanja sa statusom neizmirenja obaveza (*default*).

Bruto iznos potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza po segmentima i pokrivenost ispravkom vrijednosti, na dan 31. decembra 2018. godine prikazan je u tabeli u nastavku:

	Bruto izloženost	Bruto default	Ispravka vrijednosti rezervisanja ukupno	Ispravka vrijednost i za default	Pokrivenost za default/ ispravka vrijednosti za default	U hiljadama KM Učešće default u ukupnoj izloženosti
Država, banke i						
Fl	66,971	1,426	658	465	33%	2%
Fizička lica	42,377	9,854	9,052	6,302	64%	23%
Pravna lica	88,934	35,897	21,087	20,566	57%	40%
Preduzetnici	7,183	3,058	1,983	1,875	61%	43%
Ukupno	205,465	50,235	32,780	29,208	58%	24%

(d) Restrukturirani krediti

Banka može vršiti restrukturiranje plasmana u sledećim slučajevima:

- klijent se privremeno nalazi u neprilikama, zbog neočekivanih događaja koji nisu mogli biti pod kontrolom rukovodstva, ali se očekuje značajno poboljšanje finansijske i poslovne situacije u kraćem roku;
- klijent je smenio menadžment usled čijeg lošeg rukovođenja se našao u problemima, a Banka je upoznata sa kvalitetom novog menadžmenta, koji mora biti u stanju da sproveđe realne planove i programe koje bi klijenta dovelo u zadovoljavajuću poslovnu situaciju;
- klijent je ponudio dodatnu imovinu i/ili sadužnike koji bi značajno promenili kvalitet plasmana;
- plasman je osiguran prvaklascim instrumentima obezbeđenja; i
- znatan deo obaveza po plasmanu je naplaćen.

Restrukturiranje loših plasmana vrši se na bazi ocjene Sektora za restrukturiranje ili Pravne službe, a na bazi Odluke nadležnog organa Banke o restrukturiranju plasmana, pod uslovom da su tim potraživanjem zamjenjena sva bilansna potraživanja od dužnika zbog pogoršanja njegovog finansijskog stanja, bitno promjenjeni uslovi pod kojima je to potraživanje odobreno (pod čim se naročito podrazumijeva produženje roka vraćanja glavnice ili kamate, smanjenje kamatne stope ili visine potraživanja, zamjena ispunjenja kao i druge promene uslova kojima se olakšava položaj dužnika).

U 2018. godini Sektor za restrukturiranje loših plasmana restruktuirao je 30 kreditnih partija u inicijalnom iznosu od 6.369.714 KM

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(d) Restrukturirani krediti (Nastavak)

Stanje restrukturiranih kredita pravnih lica na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 8.901.402 KM (31. decembar 2017. godine iznosi 3.455.254 KM), od čega se na restrukturiranje iz 2018. godine odnosi 5.872.073 KM.

Stanje restrukturiranih kredita fizičkih lica na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 1.454.449 KM, od čega se na restrukturiranje iz 2018 godine odnosi 406.439 KM.

27.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospjele obaveze zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja i/ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Izloženost riziku likvidnosti, nivo likvidnosti Banka iskazuje pokazateljem likvidnosti, užim pokazateljem likvidnosti i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom.

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospjeća sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2018. godine na osnovu ugovorenih uslova plaćanja.

Ugovoreni rokovi dospjeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospjeća.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U hiljadama KM Ukupno
AKTIVA						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	40,320	-	-	-	-	40,320
Krediti i plasmani bankama	29392	127	43	-	278	29,840
Krediti i plasmani komitentima	7,570	6,375	21,221	33,861	21,584	90,611
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	601	601
Ostala sredstva	2,631	2	4	355	-	2,992
Ukupno aktiva	79,913	6,504	21,268	34,216	22,463	164,364
PASIVA						
Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija	150	-	8,913	-	-	9,063
Depoziti komitenata	70,724	7,656	32,702	20,201	38	131,321
Obaveze po kreditima	-	-	-	-	17810	17,810
Ostale obaveze i PVR	2,069	25	176	497	206	2,973
Ukupno obaveze	72,943	7,681	41,791	20,698	18,054	161,167
Ročna neusklađenost na dan:						
- 31. decembra 2018. godine	6,970	(1,177)	(20,523)	13,518	4,409	
- 31. decembra 2017. godine	8,355	1,504	(10,324)	11,033	7,254	

Gore prikazana struktura sredstava i obaveza po ročnosti na dan 31. decembra 2018 godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti u periodu od 1 do 3 meseca, od 3 do 12 meseci i u periodu preko 5 godina.

U skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke, Banka obračunava i prati i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (PPLA), koji predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u prepostavljenim uslovima stresa.

Na dan 31. decembra 2018. godine, pokazatelj likvidnosti su imali sledeće vrednosti:

Pokazatelji:

Opšti racio likvidnosti $167.548 / 161.409 = 1,04$

Kratkoročni racio likvidnosti (do 30 dana) $83.717 / 73.276 = 1,14$

Odnos novčana sredstva/depoziti (do 30 dana) $69.303 / 70.874 = 0,977$

Odnos novčana sredstva /depoziti (dugoročno) $69.303 / 140.293 = 0,49$

Rigorozni racio likvidnosti (1-7 dana) $69.303 / 68.064 = 1,018$

Odnos kredita i depozita bez sredstava IRB 64,75%

Odnos kredita i depozita bez sredstava IRB 57,46%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.3. Rizik od promjene kamatnih stopa

U toku prvih šest mjeseci 2018. godine pokazatelji likvidnosti su se kretali u propisanim okvirima.

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promjena kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Banka je izložena kamatnom riziku u slučaju postojanja ročne neusklađenosti između njene kamatonosne aktive i pasive sa fiksnim kamatnim stopama, kao i u slučaju postojanja neusklađenosti datuma ponovnog utvrđivanja kamatnih stopa kamatonosne aktive i pasive sa promjenljivim kamatnim stopama.

U tabeli u nastavku prikazana je izloženost Banke riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2018. godine.

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U hiljadama KM	Nekamatonosno	Ukupno
AKTIVA								
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	16,520	-	-	-	-	23,800	40,320	
Krediti i plasmani bankama	29,670	127	43					29,840
Krediti i plasmani komitentima	7,570	6,375	21,220	33,861	21,585	-		90,611
Hartije od vrijednosti	-	-	-		601	-		601
Ostala sredstva	2,631	2	4	355	-	-		2,992
Ukupno aktiva	56,391	6,504	21,267	34,216	22,186	23,800		164,364
PASIVA								
Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	8,913	-	-	150	9,063	
Depoziti komitenata	12,795	7,656	10,518	42,385	38	57,929	131,321	
Obaveze po kreditima	-	-	-	-	17,810	-		17,810
Ostale obaveze i PVR	2,101	25	144	497	206	-		2,973
Ukupno obaveze	14,896	7,681	19,575	42,882	18,054	58,079		161,167
Ročna neusklađenost na dan:								
- 31. decembra 2018. godine	41,495	(1,177)	1,692	(8,666)	4,132	(34,279)		
- 31. decembra 2017. godine	39,905	1,504	(10,324)	11,033	7,254	(31,550)		

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.4. Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promjene deviznog kursa.

Banka je izložena deviznom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Devizni rizik se izražava i mjeri ukupnom neto otvorenom deviznom pozicijom. Neto otvorena devizna pozicija u svakoj valuti pojedinačno i neto otvorena poziciju u zlatu je zbir sledećih elemenata:

- neto spot pozicije, koja predstavlja razliku između devizne imovine i deviznih obaveza u određenoj valuti, odnosno razliku između imovine i obaveza u zlatu;
- neto forward pozicije, koja predstavlja razliku između svih iznosa koji će biti primljeni i svih koji će biti plaćeni po osnovu valutnih forward ugovora, uključujući i valutne fjučers ugovore (ili fjučers ugovore na zlato) i hipotetički iznos iz valutnih svopova koji nije uključen u spot poziciju;
- neopozivih garancija, nepokrivenih akreditiva i sličnih vanbilansnih stavki na osnovu kojih je izvesno da će banka da izvrši plaćanje a verovatno je da ta sredstva neće moći da nadoknadi;
- neto delta (ili na delta koeficijentu zasnovanog) ekvivalenta svih valutnih opcija i opcija na zlato; i
- tržišne vrednosti opcija koje nisu ni valutne opcije ni opcije na zlato a čiji je predmet ugovora iskazan u stranoj valuti.

Devizna imovina i devizne obaveze podrazumijevaju, pored imovine i obaveza iskazanih u stranoj valuti i imovinu i obaveze iskazane u KM koje su indeksirane valutnom klauzulom.

U tabeli u nastavku dat je pregled devizne imovine i deviznih obaveza, kao i otvorena neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2018 godine.

Pozicija	EUR	USD	CHF	Ostale valute	U hiljadama KM	
					Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u KM
Imovina	99,157	2,221	5,567	694	-	107,639
Obaveze	102,462	2,303	5,030	284	-	110,079
Neto spot pozicija	-	-	-	-	-	-
Neto forward pozicija	-	-	-	-	-	-
Duga pozicija	-	-	-	-	-	-
Kratka pozicija	3,305	82	-	-	-	2,440
Izražena u %	25%	1%	-	-	-	19%
 Duga pozicija	 -	 -	 537	 410	 -	 -
 Kratka pozicija	 -	 -	 -	 -	 -	 -
 Izražena u %	 -	 -	 4%	 3%	 -	 -

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.5. Upravljanje kapitalom

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine, kao i pokazatelj adekvatnosti kapitala:

	31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Regulatorni kapital	13,026	20,534
Osnovni kapital	13,026	20,534
Redovni osnovni kapital	10,600	20,534
 Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	 19,744	 19,744
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao dodatni osnovni kapital	6,000	6,000
 <i>Dobit / (Gubitak)</i>	 (8,915)	 1,259
<i>Ostala nematerijalna imovina prije odbitka odloženih poreza</i>	(233)	(209)
<i>Ostale rezerve</i>	3	-
Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbitak od dodatnog osnovnog kapitala)	(3,573)	(6,260)
 Rizična aktiva - rizikom ponderisane izloženosti		
Izloženost kreditnom riziku	94,018	102,180
Izloženost operativnom riziku	22,834	27,116
Izloženost deviznom riziku	5,212	10,502
 Ukupno (2)	 122,064	 139,798
 <i>Stopa redovnog osnovnog kapitala</i>	 8.68%	 14.69%
<i>Stopa osnovnog kapitala</i>	10.67%	14.69%
<i>Stopa regulatornog kapitala</i>	10.67%	14.69%

Na dan 31. decembra 2018. godine regulatorni kapital Banke iznosi 13,026 hiljade KM i niži je od propisanog minimuma od 15 miliona KM.

Stopa regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 10.67% i niža je od regulatorno propisanog minimuma od 12%.

Odbitne stavke od kapitala čine priznati gubitak umanjen za zadržanu dobit iz prethodnih godina, ostala nematerijalna imovina, te nedostajuće rezerve.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.6. Pokazatelji poslovanja Banke - usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Agencije za bankarstvo republike Srpske na osnovu navedenog Zakona.

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2018. godine bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni
1. Regulatorni kapital	Minimum 15 miliona KM	13.026 hilj. KM
2. Stopa regulatornog kapitala	Minimum 12%	10,67%
3. Ulaganja Banke	Maksimum 40% kapitala	89%
4. Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimum 25% kapitala	31,79%
5. Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 300% Maksimum 30% kapitala	235,57%
6. Pokazatelj deviznog rizika		19%

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka nije usaglasila sledeće regulatorne pokazatelje poslovanja sa propisanim vrijednostima - regulatorni kapital iznosi KM 13,026 hiljada, stopa regulatornog kapitala 10.67%, odnos stalne imovine i regulatornog kapitala na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 89.03%, velika izloženost iznosi 31.79% i najveći dopušteni iznos kreditnih potraživanja koji nije obezbjeđen kolaterom prema jednom licu ili grupi povezanih lica iznosi 9%.

U pogledu prosječnih mjesecnih pokazatelja likvidnosti, Banka je započela aktivnosti na implementaciji obračuna LCR, ali budući da ABRS još nije usvojila nove obrazce i uputstva za njihovo popunjavanje - donijela je samo uputstvo za primjenu odredaba odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banaka koje se odnose na izračunavanje koef.pokriča likvidnosti i nacrt uputstva za popunjavanje izvještajnih obrazaca za likvidnosnu pokrivenost , Banka će biti u obavezi da izvrši obračun koef.pokriča likvidnosti sa prvim izvještajnim datumom 31.03.2019. godine.

Banka je nabavila softversko rješenja odnosno modul za rizik likvidnosti koji je nadogradnja „riskGuard“ modula.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.7. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Tehnike procene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređivanje sa sličnim instrumentima za koje postoji uočljiva tržišna cijena i druge modele procjene.

Prepostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju oslobođenje rizika i benčmark kamatne stope, kreditne marže i druge premije koje se koriste u proceni diskontne stope, cijene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cijene i očekivane oscilacije cijena i korelacije.

Tri široko korišćene tehnike procene su tržišni pristup, troškovni pristup i prihodni pristup. U nekim slučajevima jedna tehnika procjene će biti dovoljna, u drugim slučajevima, primjena više metoda procjene će biti potrebna da se primjeni.

Ako se koriste višestruke metode procjene vrijednosti za mjerjenje fer vrijednosti, rezultat će biti procjenjen uzimajući u obzir logiku raspona vrijednosti indikovanu datim rezultatom. Fer vrijednost je tačka u okviru raspona koja je najreprezentativnija za fer vrijednost u datim uslovima.

Inputi za tehnike procjene vrijednosti logično predstavljaju tržišna očekivanja i mjerjenja faktora rizika-povraćaja inherentnih finansijskom instrumentu. Banka formira tehnike procjene vrijednosti i testira njihovu validnost koristeći cijene tekućih transakcija na tržištu koje se mogu uočiti za isti instrument ili druge raspoložive tržišne podatke koji se mogu primjeniti.

Najbolji dokaz fer vrijednosti prilikom početnog priznavanja je cijena transakcije, ukoliko fer vrijednost datog instrumenta nije utvrđena poređenjem sa drugim tekućim tržišnim transakcijama koje se uočavaju za dati instrument.

Banka mjeri fer vrijednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrijednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi mjerjenja:

- **Nivo 1:** Kotirane tržišne cijene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.
- **Nivo 2:** Tehnike procjene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cene iz nivoa 1, bilo direktno (tj. kao cijene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cijene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cijene za iste ili slične instrumente na tržištima koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procjene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** Tehnike procjene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gdje tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cijena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili prepostavke potrebne da bi se odražavala razlika između instrumenata.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

27.7. Pravična (fer) vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (HOV koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz BU HOV koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali rezultat, i preostali manji deo čine akcije - banaka i preduzeća) je zasnovana na kotiranim tržišnim cijenama na dan bilansa stanja.

Ovi instrumenti su uključeni u nivo 1 hijerarhije odmjeravanja fer vrijednosti. Kako se državne obveznice ne kotiraju na Berzi za potrebe utvrđivanja tržišne vrijednosti koristi se kamatna stopa koja se određuje primjenom metoda interpolacije kamatnih stopa na sekundarnom/primarnom tržištu za hartije približne ročnosti (od dana bilansiranja do roka dospjeća). Primjenom tako dobijene kamatne stope izračunava se tržišna vrijednost državnih hartija od vrijednosti.

Tržišno usklađivanje državnih hartija od vrijednosti vrši se kvartalno i razvrstane su u Bankarsku knjigu kao dužničke hartije koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali rezultat.

Banka je izvršila analizu fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza i utvrdila da one ne odstupaju od knjigovodstvenih.

30. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

(a) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procjenjeni iznos tužbenih zahteva iznosi 47 hiljada KM (31. decembar 2017. godine: 55 hiljada KM).

Pored prethodno navedenog, pokrenut je spor protiv Banke po tužbi jednog fizičkog lica za naknadu štete, uz napomenu da je u predmetnom sporu u prvostepenom postupku odlučeno u korist Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

30. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (Nastavak)

(b) Poreski rizici

Obzirom da Banka posluje na teritoriji RS i Brčko Distrikta BiH u obavezi je da primjenjuje zakone iz oblasti poreza koji važe u obje jurisdikcije. Porezi koji se plaćaju obuhvataju porez na dobit i porez na dohodak. U regulativi koja se primjenjuje u poreskim jurisdikcijama postoji različitost u primjeni. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi RS, period zastarjelosti poreskih obaveza je pet godina, što znači da poreske vlasti imaju pravo da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Iz tog razloga transakcije koje se odnose na obračune i plaćanja obaveza po porezima mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da je poreski rizik u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu značajniji od onih u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.

c) Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga

Obaveze po osnovu operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora po osnovu zaključenih ugovora.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako sledi:

	U hiljadama KM 31.12.2018.	31.12.2017.
Do 1 godine	-	-
Od 1 do 5 godina	-	-
Preko 5 godina	-	-
Stanje na dan	-	-

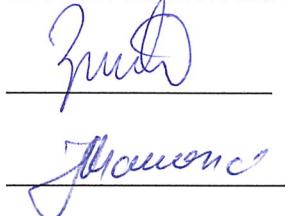
31. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine u funkcionalnu valutu (BAM), za pojedine glavne strane valute su:

	U KM 31.12.2018.	31.12.2017.
EUR	1.95583	1.95583
USD	1.707552	1.63081
CHF	1.742077	1.671364

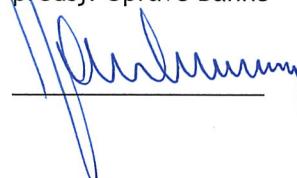
Bijeljina, dana:
28.02.2019.

Za sektor računovodstva

predsj. Uprave Banke

BDO d.o.o. Banja Luka

Ive Andrića 15
78000 Banja Luka
Republika Srpska, BiH
Tel: +387 51 225 011
Fax: +387 51 225 012

www.bdo.ba